178.4

PEPI DI LUISE
(Dot. PEPI MARANGON)

TITE STROLIC

Comedie furlane in tre az

UDIN
Tipografie di Meni Del Bianco e Fi
1931 - A. X

BIBLIOTECA CIVICA
UDINE
MISC. 178.4

Dono autore
BIBLIOTECA COMUNALE
VINCENZO JOPPI
UDINE
N. 7950
I 38
17.4

TITE STROLIC

A S. E. Pier Silveri Leicht

PERSONIS:

Tite Strolic, barbe lunge, crodie dure, cûr testàrt.
Checo Batecul, borse plene, cerviel u cûr ardînt.
Marcantoni, uardiàn dal paradîs ; un cercli atôr dal ciâf.
Zorz, uardiàn dal purgatori.
Bepo, uardiàn dal infiâr ; code e cuars.
Sef, contadîn.
Meni da Favresse, morôs di Lise.
Un frut.
Un diaulîn.
Lise, fie di Tite.
Polònie, mari di Meni.
Bete, uardiane dal limbo e de ostarie « Al bon furlàn ».
Un sunadôr di armòniche.
Contadîns e contadinis.

Robe furlane, robe di duc' i dîs.

AT PRIN

Di gnòt. In ciase di Tite Strolic. Une puarte a zampe, un barcòn tal miez, in font; tal ciantòn di gestre 'e jè une tendine che plate l'armamentari dal Strolic: libris, une ciuìte imbalsamade, une crepe, une pantòfule, un ram di ulîf, scussis di sarpînt, flas'ciutis, cuarz e strafanìz di ogni sorte; un fogolâr.

Fra la tendine e il fogolâr un scàin e une ciadree. A zampe dal barcòn une taule; su la taule 'e ârt une lum a petròlio. Sul mûr a zampe al rît beât un Santantoni di zès fra 'l lusôr di un luminùt a ueli.

Une casse pe blanciarie, ciadrèis e scàins di cà e di là.

AT PRIN

Lise — *(Fra di sé, mitìnt un pôc di sest pe ciase).*
Stasere al vegnarà; cussì 'l mi à dit!
Strolic — *(Cialànt cul canociâl fûr dal barcòn, rabiôs).*
Cheste è 'ne gnòt d'infiâr.... senze une stele...
Lise — *(Cun compassion).* 'E son lis stelis, pari. A voli nût
'o pues contà a miârs...
Strolic — *(Al si volte rugnànt viars la fie).* Ustu finîle?
Ce sastu tu di stelis...?
Lise — Jo? Ben nuje.
Mi par sol di savé che 'l canociâl
al val ben pôc, e ancemò manco po'
cui che lu dopre...
Strolic — Tâs, brute bociate!
Lise — *(Si poe cui braz su la taule e fissànt il pari si mèt a ciantà sot vôs).*
'Ai 'ne boce di scarlàt
e doi vôi colôr di cîl
e dos mans colôr di làt
e un pidût curt e sutîl...
'O soi dute un ciant d'amôr;
stele e rose dentri e fûr...
Duc' s'inzèin tal miò splendôr,
ma di un sol al è 'l miò cûr....
Strolic — *(Furiôs)* Corpo di une saete e di un cialciùt!
Ustu finîle cun chel to pii.. pii.
Lise — *(Graziose).* Se 'l rusignûl nol ciante in primevere,
quant âl mo' di ciantà, disémal, pari?
Strolic — Tas là, pivele; e met un pôc di 'udizi!
Lise — *(Buine).* Ma pari, 'o ses ledrôs e fûr di vô
di un pôc di timp in cà...

Strolic — Tu m'intossèis
i gnarfs cul to ciantà spirtât, cul ridi...
e cun chel fà di stupidute...
Lise — Vie,
oleso propi che Lisute uestre
'e sei come une mùmie o come un clàp?
Strolic — In ciase me, te ciase dal pinsîr
profònt, dal studi, da meditazion
ocôr la serietât, àstu capît?
Lise — (*Avilide*). No podarìn mai là d'acordo, mai!
Strolic — Tu sês simpri fra i nui cul to zarviel...
Lise — (*Risintude*). E vo po' fra lis stelis, pari miò!
Strolic — (*Furibònt, smiràntun scapelôt a so fie*).
Lengate maledete, ustu tasé!?
Lise — (*Tiràns indaûr*). Malòrsighe! Mi pâr che dài e dài...
a fuarze di monadis, d'imbrojèz,
us àn tociât cà dentri. (*Si toce il zarneli*) il canociâl
e i strafanìz dal uestri sporc mistîr..
Strolic — (*Fra i dinc'*). Che 'l Signôr ti perdoni!
Lise — (*Sfidànt il pari*). Ah! il bon Signôr,
se i vanze un onze di misericòrdie,
al scuèn mètile vie nome par vô,
che lu ufindês cul vendi fun e sflocis..
Puar zarlatàn, ce dûl che mi fasês..!
Strolic — (*Batût e avilît*). Ah, fie me; cussi tu ricompensis
lis strussis di to pari?
Lise — La farine
dal diaul no fâs polente.
Strolic — E ce ustu dì?
Lise — Che 'l uestri biel mistîr nol nûl di bon!
Strolic — (*Mol e flàp*). Il miò mistîr di studiôs, di strolic,
ti pàrjel pôc onèst, pôc inocènt?
Lise — Propi cussì.
Strolic — E alore i tre res Magos
e duc' i sanz profèz e tanc' tanc' altris,
fra chesc' il grand furlàn Pieri Zorût,
— che Dio lu vebi in glòrie in Paradîs! —
alore duc' chesc' strolics che la storie

ricuarde cun onôr e cun amôr,
sarèssino ance lôr par te macacos
o zarlatàns? O vèvino par forsi
un canociâl plui bon dal miò, chei là?
O pûr splendèvino in chei timps in cîl
in altri mût lis stelis e la lune?
Se jo la dòi di bevi, oh dio, ance lôr
fasevin come me; sin duc' compàins
nô strolics, duc' identics; la Nature
nus à furnît l'istès inzèn, la stesse
viste lunge par lei tal firmamènt;
la diferenze 'e sta nome tal mût
che l'ignoranze di chest mond birbànt
'e jùdiche la nestre inteligenze

Lise — Olèvis dì la uestre matetât...
Strolic — (*Sevêr*). Lisute, 'o ti proibìs..
Lise — E ce mo', pari?
Strolic — Di dubità di me e dal miò mistîr.
Lise — Puar zarlatàn!
Strolic — (*Tornànt a inrabiàsi*). Ma in fin dai conz, mitînt
c'o sei da bon un zarlatàn, 'o resti
e restaràl simpri to pari, e dunce
pretînt il to rispiet... Oh, mont bricòn..!
E 'l pan che tu tu mangis, cui t'al dàe?
Lise — Un pan di mufe, garp, amâr e dûr,
che nol à pizz la feze da l'afiet...
Strolic — E màncino di afiet ance chei solz
che a planc a planc 'o ingrumi pe to dote!
Lise — La dote 'o l'ài cun me: soi biele, e baste!
Strolic — Sint ce discòrs di pòtigne! Supiarbe!
Presuntuosate! e senze cûr, e stùpide!
E no tu sâs che al dì di ué la dote
che usìn clamàle dal Friûl, no s'cialde
e no cunvìnz nissùn?
Lise — E ce m'impuàrtje? Chel c'al ul vémi al è contènt di me,
cussì, come c'o soi, fres'ciute e biele,
plene di amôr e plene di salût...
Strolic — L'amôr, fie me, nol cruste sot i dinc'.

Lise — Ma 'l fâs sflurì tal cûr la primevere
eterne e la felizitât..
Strolic — Eterne ?
Tu ti 'nacuarzaràs co planc planchìn
si metarà in lavôr l' inevitabil
carûl dal timp che nol perdone mai.
Alore la belezze roseade
'e s' ciamparà, e i corarà daûr
a dute fuarze ance l'amôr... E adio,
la primevere e la felizitât !
Ma se la borse è plene e ogni momènt
si po' viàrzile e mòlzile a zumielis,
no ti sarà dificil di tacà
un biel patûs pietôs par ogni voli
e rindi in ste maniere manco brute,
manco noiose e nere la vitate.
Lise — (*Irôniche*). Bravo, pari ! Mi plâs ste filastroce.
Si viôt.., si sint che è robe maduride
dentri un zarviel di stran e di pezzòz ;
un rût di fantasie inruzinide,
un ciant stonât di mucs e pissargòz !
Mi plâs. 'E merte une rispueste fine
e delicade... (*Si tache a ridi*) Puèdjo díle, pari ?
Ma senze ufîndius, ve'... ; (*Sot vôs*). C'al crepi 'l strolic !
Strolic — (*Avilît*). E tant ti urtin, tant ti dàn fastidi
i miei consèis e il miò mistîr, fiute ?
Lise — (*Sincere*). Si, pari, mi disgùstin, eco !
Strolic — Lise.. !
Lise — La colpe è dute uestre, dute uestre..
Sintît mo', pari, — e mi darês resòn.. ! —
Vò che sês strolic o crodês di jessi,
veso savût finore indivinà
cun duc' i uestris biei strolegamènz
il cûr di uestre fie, i siei pinsîrs ?
Inveze di cialà cul canociâl
tal mont lontàn des stelis e de lune,
cialàit un momentût culì vizìn
tal mont dal nestri cûr ... ; 'e bastarès

une ociadine sole, ma paterne,
par viodi ce tant uêt c' al è il miò cûr
senze l'amôr e senze il uestri afiet,
uàrfin dal dut, il puar miò cûr, dal dut..;
par viodi e par capí ce tant c' al brame
une ciarezze, nome une ciarezze...
ma uestre... uestre...

Strolic — (*Sincêr*). Lise, 'o ti uèi ben.

Lise — Un ben al uestri mût..

Strolic — E in veretât
chest mût di uaré ben, l' è l' unic mût
par preparàti un avignì di sest,
par fàti stà contente...

Lise — Alore, pari,
lassàit di bande il zarlatàn, tornàit
a uestre fie, e bon come che sês,
viodit di liberàle di ogni dubi
su la sincerità dal uestri afiet,
cul contentàle te prejere prime
che je us rivòlz..

Strolic — Fiute me, soi pront.

Lise — E jo profiti, pari, e cheste volte
'o mi rivòlz diretamentri al strolic
par domandài 'ne ciosse che mi pese
l'è za un piezzùt sul cûr...

Strolic — Dimi, fiute!

Lise — C' al induvini il strolic, s' al è bon,
ce che jo pensi propi in chest momènt...!

Strolic — (*Tociât sul vîf*). Ce che tu pensis, fie?.. E ben, ven cà,
ven donge, e ciàlimi ben ben... e fissimi..!
Ce che tu pensis?... Eco..., tu tu pensis....
a di un che ti ûl ben.

Lise — (*Maraveade*). L' è vêr! L' è vêr!

Strolic — (*Cun calôr e dolz*). C' al ti ûl tant ben... e tu tu i uélis ben..

Lire — O pari, sì, l' è vêr!

Strolic — ... che tu amis tant
e che ti l' è tant donge...

Lise — (*Sospetose*). Donge ?

Strolic — Donge...

(*Intànt che il strolic, a cheste batude, al fâs par abrazzà so fie, si sint pôc lontàn, di fûr, un ciant ; al è Meni da Favresse, il morôs di Lise c'al ciante* :

« Lassù in cîl 'è lûs 'ne stele
cun t'un voli birichìn.
Al è 'l voli da me biele
c'al risclare il miò distìn ! »...)

Lise — (*Reste come di clap tal sintì che' vôs ; cui voi che i lusin pe contentezze 'e ciale ore il pari e ore fûr dal barcòn ; po' si bute in zenoglòn denànt dal strolic e i ciarezze e i busse lis mans*).

L' è donge, donge, missarpari, si !
E vô ses propi un strolic di chei granc'... !
La vês indivinade propi ben... !
'E sês un strolic, pari... pari... un strolic !

Strolic — (*Cun bontât, jevànt sù Lise*).
Fiute benedete, calme, calme.. !
Ste volte 'l strolic nol à fat fadie,
nol merte tanc' onôrs. L' è stât il pari,
'o soi stât jo, to pari, Lise, a lèi
in tal to cûr ; e il lèi al ere fazil...

Lise — Alore lu savevis ? Sês contènt ?

Strolic — Fiute, lu sintivi, lu savevi...
(*Di fûr Meni al ripêt il so ciant, ma plui di donge. Il Strolic lu scolte e a pôc a pôc al si s'cialde*).
Oilà, danât ; 'e tu âs sbaliade strade...
Torne indaûr... !

Lise — (*Tratignìnt il strolic*). Ma pari, po', ce us ciàpje ?
Lassàit c'al cianti, benedèt Signôr !
Lassàit c'al vegni donge.. !

Strolic — (*In bèstie*). I romp il ciâf !
I spachi 'l fil da schene s'al contìnue
e se nol s'ciampe prest, chel vagabùnt !

Lise — Ma lui nol sa che us dan fastidi i cianz..
Lassàit c'al jentri, e po i dirài ben jo.

Strolic — (*Maraveât*).
Bazzìlistu ? C'al jentri ? (*Urlànt fûr dal barcòn*). Oi, vagabùnt, va, volte strade : vie !

Lise — (*Disperade, tiràntindaûr so pari*). O pari, pari!
Se m' al tratàis cussì, 'l po' vessi a mal.
Strolic — Lasse che i vegni un cancar tal fiât
o almanco la pivide su la lenghe...!
S' al ûl ciantà, c' al vadi a ciase so
o a cia' dal diàmbar...
Lise — (*Svelte*). Ma..., mi par che 'l tâs! (*Spauride*).
O forsi ìsal lât vie? Pari, pari..!
Strolic — Chel seciadôr dal folc!
Lise — Parcé mo', pari?
Strolic — Al ven a disturbànus sul plui biel...
Lise — A disturbànus?
Strolic — Propi a disturbànus...
Ma uèi sperà c' al vebi ben capît
che chenti no jè robe pai siei dinc'.
Lise — (*Che stente a capì*). Ma ce diséso, pari!
Strolic — (*Tornànt a jessi calm e bon*). Ce c' o dîs!
Dulà sino restâz?... Ah, sì, fiute..!
Savevi, sì, che tu mi uèlis ben...
E quanche ti viodevi inmusonade
e ranzidute o sbrundulone o in bèstie,
mi si strenzeve il cûr e culì in gole
'o mi sintivi un grop c' al s' ciafoave;
e mi disevi: « Tite, un frighinìn
di tuart, Tite, tu l' âs forsi ance tu..!
Bisugne cedi, Tite, cedi.... cedi..! »
E provavi di cedi e no cedevi...;
parcé che la nature 'e mi à tajât
t' un zoc e cul massànc. 'O soi testàrt,
fiute, dûr... Ma tu, ma tu, me fie,
tu no tu sês di manco, no la fé!
E ben, tant un che l' altri, fie me,
tant jo che tu, provìn un pôc a cedi...
Senze la pâs dal cûr, l' afiet, fiute,
al pò cambiâ di bòt fisionomie...!
Lise — (*Che finalmentri 'e crôt di vé capît*).
Sul serio, pari? Ma sul serio? (*Ridìnt cun cunvùls*). Oh jèi!
E jo che za crodevi, za speravi...

Ah puare me! Ma vô, ma vô mo', pari!
s' o ài ben capît; vô, strolic de malore,
no vês capît un fic,... ma propi nuje...!

Strolic — (*C'al stente propi a capì*).
Lise, ce distu mai? ce àstu, Lise?
(*A chest punt qualchidùn, di fûr, al bat la puarte*).

Lise — (*Cambiant discòrs e ton di vôs; squasi dolze*).
Pari, no us pàrje che àn batût?

Strolic — (*Difidènt*). Dulà?

Lise — Dulà? Di fûr... (*Fra di sé*). E s' al fòs Meni? (*Buine, al pari*). Pari,
Ào mo' di viarzi?

Strolic — (*fastidiôs*). A cui? Parcé? (*Di fûr tòrnin a batì*).

Lise — Crodevi...

Strolic — (*Dûr e a fuart*). Cui rómpje mai lis s' ciàtulis cumò?

Checo — (*Di fûr*). Jo po', siôr strolic, jo, Checo Batecul...

Lise — (*Fra di sé*). Checo? Checo Batècul?

Strolic — (*A fuart*). E qual Checo?
'O no cognòs né Checos, né batècui...

Checo — (*Di fûr*). Oh, po' no no, siôr strolic; po' no no!
'O ven di tant lontàn,... no soi di chenti...

Lise — (*Fra di sé*). Ah, lu savìn!

Strolic — (*A Lise*). Ce distu? ce barbòtistu?

Lise — (*Taponànsi la muse cun t' un vêl*).
'O dîs c' o mur di siùn...

Strolic — Capriziosate,
va pûr là che ti pâr....

Lise — (*Frede*). Cui sa di no..!

Strolic — Su, viarz la puarte, e va...!

Checo — (*Di fûr*). Siôr strolic, giò!
'Ai di bisùin di un so consèi...

Strolic — (*Simpri plui gnarvôs, a Lise*). Po' viarz!

Lise — (*Lant a viarzi*). Ben vulintîr.

Checo — (*Al jentre dut spolvarât e incocalît, cun t' un fagòt sot un braz e cul ciapiel sot chel altri, complimentôs e ridicul*).
Oh, buine sere, siôrs!

Strolic — (*Cun arie di' impuartanze*). Chel zovin, buine sere..!

Lise — (*In falsèt*). Buine gnòt..

Checo — (*A Lise*). Signorine! (*Fra di sé*). Cui sa ce biel bombòn
sot di chel vêl..
(*Al dislèe 'l fagòt e al tire fûr ûs e salàmp e al poe dut quant su la taule*),
Lise — (*Stant su la puarte, fra di sé*). Chel lì, ze zìrjal chenti!
Soi propi seneose di savé!
C'al vebi mo' savût di qualchi bande
cui che soi jo? E là c'o stoi di ciase!
Signôr, vô! ce convùls! Ma Meni?.. E Meni!
E nô che za pensavin cheste sere
di vé 'l consèns dal pari...? Puars mai nô!
Ah, strolic de malore...! Zarlatàn...
To fie ûl véle vinte a duc' i cosc'...
(*batînt i pîs*). e sposarà il so Meni a duc' i cosc'...
Madone, ce convùls e ce gnarvôs!
(*'E va fûr siaràntla puarte daûr di sé*).
Strolic — (*Dopo vé cialât sospetôs la fie e cun curiositât il fagòt che Checo al à disuedât*).
Chel zovin?
Checo — (*Mostràntla robe su la taule*). L'è par lui, pal so distùrp,
se nol si ufînt, se no i displâs, siôr strolic!
Strolic — (*Serio*). Grazis dal so bon cûr.
Checo — Viòdjal, siôr strolic,
'o soi vignût di pueste cà di lui
par un consèi. 'O soi di Rude, 'o soi.
Mi àn dit tant ben di lui... Lu stimin tant...
Strolic — Si fâs chel che si po'.
Checo — (*In cunfidenze*). Ce po'; sigûr.
Dunce, jo soi di Rude..
Strolic — Va benòn.
Checo — e..., sâl, soi un siorèt tal miò paîs.
Strolic — Tant miôr, tant miôr.
Checo — E 'o voi da spès a Palme:
mi capìssjal?
Strolic — Mi pâr e no mi pâr..
Checo — (*Dut t'un flât*). Ben, come che i disevi, l'altre dì
tornànt a Palme in buine companie,
cui soliz bontempòns dei miei amîs,

— cia', ce combinazion — po' no t' incuintri
pe tiarze o quarte volte une frutate
di chês che no si 'n viot cussì da spès...
un butulùt di rose, un vêr sclopòn
c' al spiete nome i ràis dal prin soreli
par viarzi tra lis fuèis un curisìn
fresc e lusint compàgn di une rosade...
Jo, che m' intint un pôc, un pôc di fèminis
di colp 'o mi soi dit: « Jè propri cheste
che fâs par te, jè propri cheste, Checo! »
E cunfidànt — tic tac — tal miò coragio
e tal miò savê fá, te me prisinze...
— no fâs par dì,... soi simpri biel e... in grìngule..

Strolic — *(Dopo vé fàt un complimènt a Checo, fra di sé, portànt il dêt sul zarneli)*
I mance une ruede a chest puar siôr,
che Dio i dèi dal ben..!

Checo — E alore, dunce,
'o mi fâs donge, i fâs un complimènt,
e i dîs: « Sastu che tu sês biele, vìssare? »
E je, cu 'ne vosute dolze dolze:
« Ma nance lui, ve', nol è brut, chel zovin! »
e dopo: « Dontre vegnjal? dulà vadjal? »
E jo i rispuint: « 'O soi di Rude, e 'o torni
a Rude ». E je: « E a Rude sono duc'
biei come lui? » — « No, no! soi jo di biel,
soi jo e un altri », i dîs, « nome che jo
soi ance siôr. » E je: « Oh, ce furtune,
jo invece 'o soi tant puare.. » E jo..

Strolic — *(Alzànt i bràz).* Un momènt!
Fra duc' chei « jo », chei « je », stenti a capílu.

Checo — Mi spiegarai plui ben. Alore jo,
— ciò mo', si sa — savint di vé da fà
cun t'une puare zòvine inocente
e biele come un àgnul dal Signôr,
— ciò mo' — 'o savevi ben di fài efiet
cul miò compuartamènt di siôr...; capìssjal?

Strolic — Cui bêz si compre dut...

Lise — (*Che in chest momènt si mostre di fûr, al barcòn*).
Fûr che l' amôr,
fûr che l' afiet che 'l nàs soltànt tal cûr...
Meni — (*Di fûr, vignint a planc daûr di Lise*).
Tal nestri cûr, Lisute! (*Al busse Lise*).
Lise — (*Voltansi contente*). Meni, tu? (*Si lontanin dal barcòn*).
Checo — (*Dopo vési soflât il nâs*).
E pûr, e pûr, siôr strolic benedèt,
propi al momènt di palesà 'l miò amôr
a che' frutine biele come rose,
mi soi sintût in vêr tremà la vôs,
clopà i zenòi e bati a fuàrt il cûr;
— no si sa mai, podeve stracapímí,
cioli 'ne robe par un' altre..., e alore? —
Par chest a pene a pene 'o soi rivât
a barbotà: « Tu às dìt di 'essi puarete?
'O sai che tu sês biele e tant mi baste..
Ustu doventà siore? ustu sposàmi?
Dimi di sì, dimi di sì, belezze...! »
Je mi rispuint tacànsi a ridi... a ridi...
E jo daûr di je po' a ridi... a ridi...
Mi vèvje dit di sì cul so biel ridi?
Jo almanco ài vût e 'o 'nd' ài cheste impression.
Par chest, di colp e senze tanc' preàmbui
la ciapi a brazzacuèl e... s' cic... e... s' cioc...
'o i scussi su la boce une bussade
e un' altre sul zarnèli..
Strolic — (*Curiôs*). E je?
Checo — Pif... paf...
mi sgnache un pâr di scapelòz...
Strolic — Benòn!
Checo — Ce dìsjal? Ce?
Strolic — Propi da bon? Sul sèrio?
Checo — Magari cussì no, Madone sante!
Strolic — Ma vie!... Une ciarezze...
Checo — E ce ciarezze!..
Pe prime no ere mal, nol è ce dì!
Mi à infurmiât e indolentrât lis gràmulis

al pont c'o mastii mal ance cumò...
Strolic — Ce man di fiàr, ce pols!
Checo — Ma pûr, siôr strolic,
'o scuen ringrazià che buine man..
Strolic — Nol è ce dì, l' è paròn lui, siôr Checo..
Checo — C'al scolti e 'l viodarà se no ài rasòn.
Strolic — Se m' al dîs lui...!
Checo — C' al sinti mo', siôr strolic.
Strolic — Soi cà par chel..
Checo — C' al ciali! Che' manine
che prin mi à patufât a « biondo dio »,
daspò ce fàsje mai? C' al indovini..
Strolic — I scùssje un altri pif e un'altri paf?
Checo — Ah, no la fé, siôr strolic. Disperade,
pintude e strapintude, dolze e buine,
par riparà 'l mal fat 'e si distache
dal sen une rosute. — cheste rose
(Al tire fûr da sachete une rose e la fâs viodi al Strolic).
e cun delicatezze mi la dà..
Oh, la varès zupade che' manine,
'o la varès mangiade in chel momènt..!
Strolic — 'O soi dal so paré.
Checo — Ma dopo, oh Dio!
Strolic — Un altri scapelòt?
Checo — Magari..!
Strolic — E ben?
Checo — *(Fifânt)* Soi l' om plui sfortunât di cheste tiare..!
Strolic — E parcé mai?
Checo — Parcé c' o soi striât.
Parcé che sul plui biel, quant c' o crodevi
— dopo che' generose ufiarte profumade —
di vémi conquistât chel cûr gentîl
e di tocià cul dêt il paradîs,
eco, che la speranze si trasforme
te delusion plui nere e plui amare.
Petânt une ridade che sglinghine
'cemò tes mès orelis come un sùn
di campanèi elètrichs, lizerine

come une paveute sore i flôrs,
je mi svolete vie, che' birichine,
e m' implastane lì come un cocâl,
senze c' o vês podût movi un sol pàs
o viarzi boce, come se un cialciùt
mi ves tignût pes giambis e pe gole..
Adio tranquilitât, adio padìn!
D' in chel momènt mi spizze il sanc tes venis
e no ài padìn né dì né gnot.. Nissùn,
— e ài domandât miârs e miârs — nissùn
finore à savût dîmi un alc di ben
o pûr di mâl sul cont di che' frutute...
Nissùn no la cognòs, nissùn al mont!
Ma lui, siôr strolic, lui c' al sa dut quant,
al reste pal miò mâl l'unic confuart.
'O speri in lui, nome di lui mi fidi...
e te sos mans mi met..

Strolic — Un bon afâr!

Checo — 'O soi inemorât fin te medole,
soi cuèt, imbacuchît di che' frutine;
a duc' i cosc' uei véle e fàle me.
'Ai scomitût cui miei amîs di vìnzile,
e cul so ajût 'o soi sigûr di vìnzile..
Cui ìsje che' frutute misteriose?
dulà puèdjo ciatàle? e quant, siôr strolic?

Strolic — *(Comedeànt).* L'afâr al è imbrojât; ma cun dut chest
'o soi plui che sigûr di contentàlu...

Checo — *(Primurôs).* Riuàrt al pajamènt..

Strolic — Oh!

Checo — C' al stei ciart,
lu ricompensarai come un sovràn.

Strolic — *(Sèrio).* L'à di dìmi une ciosse..

Checo — Ce c'al ûl.

Strolic — Che' frute, èrje 'ne frute?

Checo — Po' sigûr!

Strolic — E l'àe viodude cui siei vôi?

Checo — E come!
'O l'ài ance sintude... su la muse.

Strolic — E l' à cirude, sì?
Checo — Di dì e di gnot,
di cà e di là, di sù e di jù, par dut.
Strolic — E senze risultât?
Checo — Mai nuje... nuje!
Strolic — E no sarès nissùn che la cognòs?
Checo — No, no, nissùn, nissùn!
Strolic — L'afâr si imbròje..
Checo — Scalogne porche, 'o soi futût!
Strolic — No, no!
L' à timp di disperàsi. Dopo dùt
nus vanzin ancemò lis grandis provis;
ma son un pôc ciarutis...
Checo — *(Pront).* Ce m' impuàrtje?
No badi a spesis jo; soi vonde siôr!
Strolic — E po' mi ocorarès..
Checo — Ce mo'?
Strolic — Une ciosse
qualunchi di che' frute: une curdele,
un nastro, un fazzolèt...
Checo — *(Mol, tir nt fûr la rose).* No 'nd' ài nujaltri
che cheste so rosute; ma jè flape..
Strolic — Buine ance cheste. *(I ciol fûr di man la rose).*
Checo — O benedèt, siôr strolic!
Strolic — Cumò po', 'o soi sigûr di sodisfàlu.
Checo — Oh benedèt!
Strolic — Dunce al lavôr! *(Cun solenitât al si fice sù gabanòt e ciapiel di strolic. A Checo)*
Intânt
al po' sentàsi.. *(Al spalànche a plen la tende e 'l fâs comodà Checo sore un scàin).*
Checo — *(Sentànsi cun sodisfazion).* 'O polsi vulintîr,
soi propi strac, siôr strolic.
Strolic — Provarìn
prime cul spirt dal fûc, dopo cu l'aghe...
Ma i racomandi calme, calme, calme.
Che il so pinsîr al sei simpri rivòlt
al timp passât insieme a che' frututе...
E c'al recuardi dùt, faz e peràulis...

Checo — Ance la bussadine?
Strolic — Ciart, siôr Checo.
Checo — E il scapelòt?
Strolic — Chel plui che mai, siôr Checo.
Checo — 'O pensi a dute fuarze.
Strolic — E jo scomenzi.
(*Fra di sé*). Tu viodarâs cemût che ti la frachi!

(*Al sgarfe fra flas' cis a pezòz e al fâs dai segnos cu lis mans e al murmùje peràulis senze sens. Checo lu ciale dut instupidît.*
Intânt di fûr sul barcòn Lise e Meni tornin a fàsi viodi; si tegnin strenz un donge l'altri e ridin. Dopo un pôc si ritirin.
Il Strolic si impie une ciandele, al bute un poce di aghe t'une scugele e 'l fas un grun di fotis e di smorfis. Infin al tire la tende e al reste daûr di je cun Checo.
Meni al càpite su la puarte e la viarz a planc; Lise i ven daûr).

Meni — (*Su la puarte*). Son zà in lavôr. Varàn par un piezzùt.
Lise — Sot vôs, Meni; sot vôs, che no nus sintin!
Meni — Son masse infervorâz par dànus bade.
Lise — In ogni câs l' è miôr c' o resti sole;
tu, spiètimi di fûr.
Meni — 'O stoi cun te,
ti judi a fâ plui prest...
Lise — No, no! 'o fâs sole..
Meni — (*Bussànt Lise*). Une in acònt, alore...
Lise — (*Buine*). Ustu stà fêr?
Meni — (*Torne a bussàle*). Un'altre a cont...
Strolic — (*A Checo daûr la tende*). Po ce bruntùljal mai?
Se 'l mi disturbe, al mi ruine dùt.
Soi sul plui biel cumò!
Checo — (*Maraveât*). 'O no viarz boce...!
Lise — (*A Meni*). Ju sìntistu, canae?
Meni — (*Preànt*). Une bussade,
dàmi une bussadute, Lise!
Lise — (*Lu busse*). E ciape!
Meni — Lise!
Lise — (*Lu sburte fûr da puarte*). Cumò po', fûr di cà..
Meni — Lisute!
Lise — Vie in ciastìc..! (*I siare la puarte e je 'e reste dentri*).

Strolic — *(A Checo).* 'Ai diti di stà fêr!
Checo — Se nance no mi môf...
Meni — *(Vignìnt di fûr sul barcòn, a Lise che sta ferme e sore pinsîr).*
Svelte, Lisute!
Lise — *(Dopo un pôc di timp).* No Meni, no! Nol è né biel né bon
ce che fasìn... No, Meni, no!
Meni — Lisute,
lu distu mo' sul sèrio?
Lise — Meni, ài pôre!
Meni — Di ce, di cui, mo'?
Lise — Jo no sai.... da int..!
Meni — In pâs cun Dio e in pâs cul cûr, la int
ce còntje mai? Ce puèdje dì?
Lise — No sai...
Meni — Vin fât dut il pussibil par pleà
to pari. E jo e me mari tantis voltis
i vin butàti l' amp. E ance tu stesse
propi stasere tu às podût convìnziti
che cun t' un ors l' è inutil resonà.
E tu âs vidût cun ce manieris bielis
c' al mi à tratât cumò denànt...; ce tìtui,
e ce sunadis c' al mi à dât! Ce bile,
ce ràbie co 'l mi nase... o co 'l mi viôt!
Nol ul savént di me..; L' ul dàti a un siôr.
Lu à dit e ripetût plui di une volte.
E tu lu sâs ben miôr di me, che ce
c' al dîs 'ne volte al reste dìt par simpri.
E jo varès di piàrditi, Lisute,
pai caprìz di chel vecio imbambinît?
'O ti uei masse ben..
Lise — *(Cun passion).* E jo ti adori!
Meni — E ben? Se al è un testàrt di prime rie,
par fàlu doventà plui masulît,
plui bon, bisugne fà ce che fasìn..!
Tant miôr che, proviodînt un alc di tâl,
dacordo cul plevàn, cul podestât,
cui testemonis e cul.... nestri cûr,
— za che la lez di Dio e che' dai ùmins

nus lu permèt — tant miôr, torni a ripeti,
che son za duc' visâz e che nus spiètin
duc' quanc' a braz aviarz par liberànus
da sgrinfis di to pari...

Lise — Dèvjo crodi?

Meni — *(Un pôc ufindût)*. Lisute, e tu olsis dìlu?

Lise — Meni, Meni!

Meni — E tu olsis vé un sol scrupul?

Lise — Meni, Meni!
Cîr di capímì, Meni! S' ciampà vie
cussì, di gnòt, di ciase me; s' ciampà
compàin dai malfatôrs, compàin dai làris...

Meni — Compàin di une colombe tormentade
che svole in puest sigûr...

Lise — *(Doventànt plui serene)*. In puest sigûr?
Viars la felicitât...

Meni — E viars l' amôr!

Lise — Sì, tu às resòn. Soi to e 'o ven cun te! *(Intant che Meni la ciale dut contènt, 'e viarz di colp une casse, 'e tire fûr un fazzolèt, lu slarge par tiare e poe parsore un poce di blanciarie; po' 'e ciol sù un biel vistît dut blanc ricamât e si ferme a cialàlu prin di impleàlu e di mètilu insieme cun che' altre robe).*
O biel vistît di spose, tanc' sudôrs
tu mi às costât..! Ricuàrdistu, ricuàrdistu?
A pôc a pôc, di gnòt, e di scuindòn
jo t' ài cusît e jo t' ài ricamât..!
Par ogni pont 'ne làgrime, un suspîr
par ogni plete..., o biel vistît di gnozzis! *(Come cul vistît 'e fas ance cun t'un par di scarpìns).*
E vô, scarpìns di àur, vô mi costàis
ciaròns... 'O 'nd'ài vindût i miei ricìns
par podé véus tant biei...

Meni — *(Impazièntì).* No tu sês pronte?

Lise — *(Mostrànt il fagòt a Meni).*
Ti pàrjo vonde siore? Eco i miei bens?

Meni — *(Felîz).* E dulà mètistu il to amôr?

Lise — L' amôr?

Strolic — *(Daûr de tende, a Checo).* 'E svole la cinise.. Atènt, siôr Checo!
Ul dì che la so frute 'e s' ciampe vie...

Lise — *(Leànt insieme il fazzolèt, disgustade viars il strolic).*
Ah ! Restarês par simpri un zarlatàn !
Strolic — .. 'e s' ciampe.. No !.!. Si ferme.. Eco, lu clame !
Checo — Mi clame ? 'O no la sint...
Strolic — Atènt, siôr Checo !
Lise — *(Dopo vé leât il fazzolèt, cialànt la robe che Checo al à poât su la taule ; scuasi dispietose).* Meni ?!
Meni — Ce mo', Lisute ?
Lise — Viòstu là *(I mostre la taule)*
chel ben di Dio ?
Meni — Ùs e salàmps.
Lise — *(Ridint)* No pàrin
mitûz a pueste lì, come un regâl
pes gnozzis ?
Meni — Si la fè !
Lise — *(A la svelte 'e dislee il fazzolèt e met dentri ance i ûs e i salàmps).*
Marciàit, alore,
marciàit tal sàc ! 'E cressarà la gionde
e la ligrie... *(Si met a scrivi in presse sun t' une ciarte e la poe ben in viste da pîs de lum. Po', birichine e lizere, i consegne a Meni il so fagôt).*
Soi pronte. *(Ridint)* Mandi, strolic ;
Ti riverìs ! Adio, chel siôr Batecul !
Però soi stade buine par voàltris,
generose... Lu ricognossarês
apene lèt l' invît che us ài lassât
pe nestris gnozzis di domàn... Adio !
(Rivolte a Santantoni, sèrie)
E vô che sês in cîl, o Santantoni,
vô che savês che 'l miò nol è peciât...
in lûc dal pari sort e rabiôs,
dàimile vô cun cûr e man di pari,
la uestre sante binidiziòn..! *(Si inzenogle e fâs il segno de crôs).*
Meni — *(C'al à premure).* Ma Lise, Lise, giò !
Lise — *(Jevànsi)* Soi pronte, Meni ! *(Legre)*
Scampanotàit, scampanotàit, ciampanis...
domàn adore Lise, fie dal strolic,
si clamarà'...
Meni — Lisute da Favresse...!

Lise — (*Saltànt svelte come une òdule sul barcòn tai braz di Meni, 'e salude ancemò une volte la so ciase e so pari*).
Jo ti saludi, ciase triste e senze
un frighinìn di pâs, di libertât!
E ti saludi, pari brundulòn,
cu la speranze di tornà a ciatàti
plui tènar e afetuôs...
Meni — (*Cun passion*). Lisute!
Lise — (*Plui dolze che mai*). Meni! (*Strenz un a l'altri si lontanin te gnòt, viars l'amôr, viars la felicitât...*).
Strolic — (*Viarzint la tende e slargiànt i braz*).
'O soi contènt; la prove è riusside!
Checo — (*In pîs, maravedât*), Àl za finît? E il risultât, siôr strolic?
Strolic — L'à pûr viodût!
Checo — Ma no mi soi 'nacuàrt
di nuje jo...Ma ciò, 'l mi scusarà,
ce uèljal mo'; 'o soi un fregul dûr
di ciâf, di comprendoni; e, no sai nuje,
ma propi nuje plui di prime, sâl?!
Strolic — (*Smorfiôs*) Veramentri, no soi abituât
a dì la stesse robe dos tre voltis...!
Chèco — No uèi pratindi tant, siôr strolic, no!
'O mi contenti di une volte sole.
Strolic — Sante pazienze! S'al fòs stât atènt...
I ài pûr mostrade la cinise...
Checo — Sì.
Ma ce significavje la cinise?
Strolic — La frute; la so frute...; mi capìssjal?
Checo — Orès capîlu miôr. E cheste frute
ce fàsje mo'? 'là isje?
Strolic — (*Infastidît*). La cinise
'e jè svolade in alt; sante pazienze!
Checo — (*Gnarvôs*) Si, la cinise; ma la frute?
Strolic — (*Urlànt*). In alt!
Checo — In alt 'ce je? dulà po' in alt?
Strolic — In cîl!
Checo — In cîl? da bon? Ma quant? Cemût?
Strolic — Cui sa...?

Checo — *(Disperât).* Ce disgraziât c' o soi!
Strolic — *(Fra di sé).* Pote di un om!
Tu sês plui mât, tu sês, che disgraziât!
Checo — Podevi imaginàmi che une frute
compagne no jè fate par chest mont.
O bon Signôr! Ma isje vive o muarte?
Strolic — Mah!
Checo — Cun dut chest uèi viòdile, uèi véle!
'O uèi là a cioile... L' ài zurât...
Strolic — Paròn!
C' al vadi pûr.
Checo — C' al vadi... Ma cemût?
Strolic — 'E menin tantis stradis fin lassù.
C' al scielzi la plui còmude e plui fàcile!
Checo — E par esempli?
Strolic — *(Stuf).* Un bon colp di pistole
tal cûr o tal cerviel..
Checo — Siôr strolic, no;
'o no puès viodi sanc!
Strolic — 'Ne cuarde e un grop
intor dal cuel...
Checo — Jè robe fûr di mode
cumò che l'Austrie è lade a fà bocài..
Strolic — Un po' di tuessin, di velèn.
Checo — Al fâs
dulì la panze.
Strolic — Un salt t' un flun, tal mâr..
Checo — 'O preferìs il vin a l' aghe.
Strolic — Pòtigne!
Al è di gust dificil lui, siôr Checo.
C' al provi alore un alc di plui moderno.
Checo — Sarèssjal mo'?
Strolic — Di là sot a di un treno
o sot a un automòbil..
Checo — No mi plâs.
Strolic — Alore 'o i sugerìs un'altre ciosse.
Checo — E quale mai?
Strolic — Lui c' al è siôr..

Checo — *(Pront).* O, sì!
Strolic — C' al provi une gitute di plasé
cun areoplâns francês fin in Amèriche...:
al rive senze intòps in paradîs.
Checo — Mi ven imbàst s' o ciali in bàs dal alt.
Ma nol cognòs qualchi altre strade, lui,
di chês che menin vie in ciar e uès,
a l' altri mont? 'O preferìs, capissjal,
lassà plui tart che mai cheste me scusse...
Lui c' al sa dût...
Strolic — *(Fra di sé)* Ce puèdjo dì cumò?
Se no la intivi juste cheste volte,
(i va di miez la me riputazion!
(A fuârt). Ah si! l' è stât un ciart poete, Dante,
che traviarsànt l' infiâr e il purgatori
al è rivât 'ne volte in paradîs.
Checo — Mi pâr di vé sintût un alc di tâl.
Ma 'là si ciàtje po' la strade buine
che mene di ches bandis?
Strolic — In prin lûc
bisugne ciatà fûr la « Selva oscura ».
Checo — Lui la sa lunge, lui! la ciate ben.
Strolic — *(Fra di sé).* Mi soi mitût t' un biel pastìz.
Checo — Alore?
Strolic — *(Rumiànt a planc)* Eco... la « Selva oscura ».
(Fra di sé). 'L diàul la puarti!
(A fuart). .. La « Selva oscura », o, dite par furlàn,
la selve scure o miôr il bosc dut neri,
si ciate... *(Fra di sé).* E dulà isal? Folc ti tràl!
Che ti vignìs un brusc donge 'l bugnicul,
brut stupit, curiosàt! Eco cumò,
c' o soi di gnûf in bal!
Checo — Dunce, siôr strolic?
Strolic — *(Fra di sé).* Se 'l mi bêf cheste po', soi a ciavàl!
E fûr cun je.. *(A fuart).*
C' al sinti mo'.. *(Pensànt).* Gonârs...
Checo — Gonârs?
Strolic — L' è chel paîs là vie...

Checo — E ben?

Strolic — E ben, donge la glèsie di Gonârs,
cent pas viars tramontane o un pôc pi in là,
si ciate a zampe une stradute strete
che mene fûr tai ciamps; di là, viars gestre,
si viôt un biel fossâl, e dopo.. un trôi.
E un tîr di sclope vie dal trôi... a zampe,
si ciate un biel boscût di vencs o agacis..
e chel boscût al è la « Selva oscura »..
(*Fra di sé*). Ciàpile sù e inglutìssile cumò.

Checo — (*Che al stente al sta te pièl*). Sul sèrio? Oh dio! Ma dopo?

Strolic — Dopo? Dopo?
Dut chel che âi dit no i baste forsi?

Checo — No;
fin quant che nol mi dîs precisamentri
il punt là che si ciate la stradute
che mene in paradîs...

Strolic — (*Stuf*) Tal miez dal bosc.

Checo — (*Dut contènt*) Disjal da bon, siôr Strolic.

Strolic — Ohi! siôr Checo,
c' al si recuardi ben che Tite Strolic
nol à ingianât finore mai nissùn!

Checo — (*Fur di sé*) Cussì? cussì? Ce gust! ce biel! 'O côr
sburît e dût t' un flât fin a Gonârs!

Strolic — (*Fra di sé*) Ciò po', ste volte 'o mi la sui cun pôc.
O benedèz duc' chei di buine fede,
e i puars di spirt, i misars di zarviel,
i clopadìz, i Checos, i Batecui...!

Checo — (*Saltant di cà e di là, come fûr di sé*)
Gonârs... a zampe... un trôi a gestre... un bosc!
Oh dio, ce gust! Ce biel! Ce biel! ce gust!
E dopo il paradîs... E dopo... oh dio,
la me frutute biele... la me frute!
Ah! uèi bussâti, sastu, uèi bussâti
fin a saziàmi... Oh dio, ce gust, ce biel!
a cost che a sun di scòpulis e sberlis
tu vessis di cambiàmi i conotâz...?
E dopo 'o ti strassini fin cajù,

si, fintemai a Rude.. Oh dio, ce biel...!
E po' ti sposi... Oh dio, ce gust...! Madone!
(*I ciape une man al Strolic e i la busse*)
Grazis, siôr Strolic; grazis, benedèt!
No puès plui stà te piel... Grazis di dùt!
'O voi. Che no viôt l'ore, — oh dio — di viòdile!
Siôr strolic, lu saludi...
(*Al tire fùr dal tacuin un biliet e i al consegne al Strolic*).
E chest par lui...
I bastje? Isal contènt?... Lu riverìs!
(*Lant vie di corse*).
Gonârs... a zampe... un troi a gestre... un bosc...
(*La so vôs si piart lontàn, te gnòt*).
Strolic — (*Riduzzànt*). Chel 'l folc ti trai, ma che 'l Signôr ti judi!
(*Al ciale i solz*).
Cent liris, minghe scherz! Un bon uadàin
par pocis ciàcaris... Se capitassin
un dôi al mês di ches'c senze zarviel
e plens di bêz, 'o podarès in brêf
brusà barache e buratìns, e vivi
tranquilamentri, come un siôr, di rèndite...
'O mi convìnz ogni momènt di plui,
che il mont l'è fat pai furbos, no pai stupiz.
Ma i ulin chesc' e chei par vivi ben!
(*Al si 'nacuarz che la taule 'e jè uede*).
Uede? e i salàmps? e i ûs? (*Cialànt intôr*). La casse viarte?
Ce scherz sono chesc' cà? (*Clamànt su la puarte*).
Lisute... Liseee...
Sestu zà indurmidide? (*Lant fûr*). Lisee... Liseee!
(*Tornànt dopo un pôc, scalmanât e rabiôs*).
Dulà isje lade? Il jèt a puest...; la casse... (*Viodìnt la lètare*).
E cà ste ciarte?... Jè la man di Lise.
Si, jè la so scriture... (*Al lèi*) Ce? (*Al si met i ociai*) Pussibil?
Cun Meni da Favresse? Ah, chest po' no! (*Continuànt a lèi*)
E ce? Checo Batecul... (*A fuart fûr dal barcòn*) O siôr Checo...
siôr Checooo... (*Disperât*). Nol mi sint. Cun che' premure,
cui sa là che 'l sarà a chest' ore...! E pûr
bisugne che i fevèli... Ah, malandrete,
ah, disgraziade! Spiete, spiete, ludre...!
E crôstu di s'ciampàmi e ciolmi vie?

'O uèi cuinzàti ben, svergonzozate,
e lasse che ti brinchi...
(*Svelt e gnarvôs, al bute vie ciapiel e gabanòt di strolic e 'l si met une giachete plui di sest e il ciapiel di fieste*).
Figurate!
t' al doi ben jo cumò, chist matrimoni
cun chel mussàt di Meni senze dio
e senze patrie... (*Ridìnt di rabie*).
E za c' o ài ciatât fûr
un zinar di bon pols, un puar beât,
di chei che si po' monzi in duc' i viars,
sta pur sigure che ti pèi cun lui
propri di gust, se no altri par dispiet...
Checo tu sposarâs..., voe o no voe!
(*Intànt c' al va fûr, al cole il tendòn*).

FIN DAL PRIN AT.

AT SECÒNT

AT SECÒNT

Gnòt scure. Un tròi di ciamp.

Checo — (*Al jentre quasi corìnt; i mance il flât*).
Gonârs... a zampe... un tròi... a gestre... un bosc...
Gonârs... a (*al si inzopede e al cole par tiare*).
Maladete la primure
e cui che l'à inventade! Ma ce ísje?
Un fil di fiâr? un làz? Oh sacristie!
manciave ancemò cheste! Che i vignìs
un mâl di panze a cui ca l'à mitût!
(*Al prove a jevàsi, ma nol po'*).
Ma ciò, se polsi nome un momentùt,
al sarà tant di vodegnât par dopo.
Son tantis oris zà che jo ciamini
senze fermàmi mai...! (*Al sossede*). Gonârs... a zampe...
un tròi... a gestre... un bosc... Gonârs, Gonârs!
Nol sarà mighe insòmp dal mont, Gonârs!
(*Al si distire sossedànt*)
Ce siùn c'o 'nd ài! Ce voe di durmì! (*Dopo un pôc*).
Ciò, Checo, tenju viarz chei voi! Coragio!
Plui prest che tu ti movis, prin tu rivis.... (*Sossedànt*).
...in paradîs ...donge de to frutate...!
Ce bussadonis, ve', che si darìn! (*Une pause*).
O' no puès plui pe siùm!
(*Miez indurmidît, mastiànt lis peraulis*).
Dopo Gonârs....
un tròi... un bosc... e po'... e po 'l fossâl.
Di cà si volte a gestre... E va benòn!
Ma là, chel scûr? ìsal un sterp? un bosc?
Un bosc di vencs o agacis? Ciale Checo;

osserve ben!... Se fos la « Selva oscura » ?
il bosc dal paradîs ?.... Oh, finalmentri !
'o soi rivât po'... Ma cumò ?... Ce fâ ?...
E chel afâr c'al rive in alt in alt,
fin a tocià lis stelis ?... Po' ce îsal ?
Po' jè une s'ciale... Ma da bon, 'ne s'ciale ?
E mènje in paradîs ?... In paradîs... !
Avànt po', Checo ; su, ciamine ; avànt !
Monte parsore, monte... monte... monte !
...E cinc ...e vinc' ...e cent s'cialîns... e mil...
doi mil... sîs mil... cent mil... un milion...
(*Une pause ; al sflade a fuart*).
Avànt, avànt ! Il plui l' è fat... Avànt !
Eco là in bas la lune..., eco lis stelis...
E in alt chel gran splendôr ? Forsi il soreli ? (*Pause*).
L' è un nûl ! Ce blanc, ce clâr !... (*Contènt e a fuart*)
L' è 'l paradîs !
Oh ce splendôr ! Ce lûs ! Ce paradîs ! !

A chestis ùltimis peràulis al sparìs il tròi di ciamp e, t'un clarôr plui clâr dal dì, si viôt in fond un nûl dut blanc. Da un barconùt di chel nûl 'e salte fûr la cime di une s'ciale. A gestre 'e son lis puartis dal infiâr, dal purgatori e dal paradîs. A zampe 'e jè l'ostarie « Al bon Furlàn ». Denànt l'ostarie, une taule, un banc e un pâr di ciadrèis a l'antighe.

(*Atôr de taule son sentâz Marcantoni, Zorz, Bepo e Bete. Zuin di brìscule. Marcantoni al à par compàin Zorz ; Bepo al è cun Bete*).

Checo — (*Rivànt in cime a la s'ciale, dopo vési cialât intôr cun t'une muse beade*).
Si puèdjal ? Comparmesso ?
(*I zuiadôrs, infervorâz tal zûc, no i badin a Checo*).
Marc. — (*A Zorz*). Zùje un caric.
Zorz — A vélu ! Quatri ponz...
Bepo — (*A Bete*) Astu 'ne brìscule ? (*Bete i fâs di moto di ciavâl*).
Marc. — La mangi...
Bepo — (*A Bete*). Ciape, ciape !

Checo — Comparmesso?
Si puèdjal, buine int?
(I altris no lu sintin; contìnuin a zujà).
Ostrighe porche!
Po sojo capitât tal mont di là
o pûr t'un altri mont?
Zorz — (*A Marc.*) Sù l'as, sù l'as!
Son scuasi trente ponz..., mieze partide...
Checo — (*Cialànt di cà e di là*). L'infiâr?...
Marc. — (*A Zorz*). Nol baste il re?
Checo — (*Continuant*). Ce brute robe!
Flamis, diaulìns e forcis... brr! ce frêt!
Bete — Doi ponz o lis?
Bepo — Soi simpri là.
Marc. — La mangi!
Bepo — (*Rabiôs*). Sês plens di brìsculis... come purcei!
Checo — (*Come prime*). Cià, purgatori...; manco mâl...
Bete — (*A Bepo*). Va lis.
Bepo — Par fuarze, ciare Bete; 'o soi al vert
compain di un cavalîr sore un morâr.
Checo — (*Come prime*). Oh, il paradîs! chel sì c'al è un splendôr;
dut aur e arînt fra stelis di diamànt.
Bepo — 'O ciapi finalmentri...
Marc. — (*A Bepo*). Pes'ce.
Zorz — (*A Bete*). A ti!
Bepo — Pa l'ùltime al è miôr che ciapin lôr.
Checo — (*Fissànt i zujadôrs*).
Cui sono mo' chei quatri indafaràz
a messedà lis ciartis?
(*A fuart, viars i zuiadôrs*).
Oi, siôrs sanz;
distùrbjo? puèdjo entrà?
Bepo — (*Alzànt il ciât*). Cui rùgnje là
cun vos di cite rote?
Marc. — (*Vidìnt Checo, senze scompònisi*). Un'animute.
Bepo — (*Continuànt il zûc*). Che spieti, se 'nd' à voe.
(*Ciolìnt lis ciartis di Bete*). Lasse viodi.
Zorz — (*Osservànt Checo*). Ce muse di danât!
Bepo — Buine par me.

Checo — (*Fissânt Bepo, fra di sé*).
Chel là, cun che' codute fra lis giambis
mi pâr un sant di chei che « dio nus uàrdi » !
Bete — (*A Bepo*) Ten cont dal fant.
Checo — (*A fuart*) Si puèdjal ? Comparmesso ?
Bepo — (*A Checo*) Che il folc ti brusi insieme a la to smànie !
Marc. — (*Contànt i ponz*). Cinquantenûf e tre... sessantodoi...
Partide !
Zorz — (*Jevànsi in pîs*). Un altri litro, Bete !
Bete — (*Jevànsi, a Bepo*). E tre,
cun chest, tal comedòn, copari Bepo !
Bepo — (*Ranzit*). E ben pazienze ; pajarìn ! (*Al si alze*).
In tiare
'e si use dì, che i sfortunâz tal zûc
son chei 'nd' àn furtune tal amôr...
Bete — E simpri cui peciâz in boce !
Marc. — E il litro ?
Bete — Madone, e ce premure !
Marc. — Ciò, vin sêt.
Bete — La sòlite ribuele o pur verdùz ?
Marc. — (*Jevànsi*). Verdùz.
Zorz — Verdùz. (*Bete 'e jentre te ostarie*).
Checo — (*A fuart*). Ano finît ? Si puèdjal ?
Bepo — (*Che nel fratìmp l' è lât donge la s'ciale, al tire dentri Checo cun brute maniere*).
Disturbadôr dal diambar, jentre pûr !
Checo — (*Complimentôs*). Siôrs sanz, ju riverìs !
Marc. — Te pâs eterne !
Zorz — Ce patriote sèstu ?
Checo — Soi furlàn.
Bepo — E dontre vègnistu ?
Checo — Di Rude, siôr.
Marc. — Oh ! dal paìs di Bete...
Bepo — E il passepuart ?
Checo — Ce passepuart ?
Zorz — Ce passepuart ?! Oh biele !
Lis ciartis di viàz, ciò po', il permès
di vignì chenti...

Checo — 'O soi vignût cussì,
senze permès.
Zorz — Senze permès? oh biele!
Checo — Si sa po'.
Bepo — Cheste è gnove...
Zorz — Si la fé!
Marc. — Vidìn mo'; tu varâs un sbrendulût
di ciarte, une declarazion dal miedi...
Bepo — ...o che' dal boe...
Marc. — Un « visto » dal plevàn...
Zorz — ...o pûr dal pizzighèt...
Checo — Parcé po'?
Zorz — Oh biele,
par dimostrà cemût che tu sês muart.
Checo — (*Ridìnt come un stupit*) Ma jo soi vîf, siôrs sanz!
Zorz — (*Ca nol crôt*). Tu vîf?
Bepo — (*Inrabiât*). Tu vîf?
Zorz — Tu às voe di ciolnus vie!
Bepo — (*Furibònt*). Di cojonànus?
(*Al ciape Checo pe giachete*).
Ti buti tal infiâr senze sentenze,
brut figurât! E là, tu impararâs
ce c'al ûl dì ciolnus pal cûl, carogne!
Checo — (*Tentànt di liberàsi*) Po' ce ào fat di mâl, siôr... sant?
Bepo — Ludròn!
tu ti 'ncuarzaràs là dentri...
(*Cun t'une man al ten Checo e cun che' altre al vierz la puarte dal infiâr*).
Checo — Ajût!
Nol scherze minghe, lui!
Bepo — (*Fasìnt par butàlu dentri*). Carogne ludre!
Checo — (*A Marc. e a Zorz*) Ajût, ajût, siôrs sanz; ajût!
Marc. — (*Fermànt Bepo e liberànt Checo*). Copari,
fèrmiti!
Zorz — Fèrmiti, copari!
Bepo — (*Ancemò inviperît*). Bèstie!
Marc. — Spietìn comari Bete; 'e jè di Rude,
po' stài che lu cognossi...

Bepo — *Simpri inrabiât).* Manigòlt!
(*Intànt 'e torne Bete cul vin, e un diaulìn al sbrisse cul ciâf fûr da puarte dal infiâr).*
Diaul. — Scusàit, siorùz! Cun cheste puarte in sfese
al ven un ajarìn trop fresc cà dentri.
Sin masse delicàz!... L'umiditât
'e nus dismole i uès e nus fâs tossi. (*Al starnude e vie*).
Bete — (*Cul vin in man*) Ce nassjal mai? Parcé ste confusion?
Marc. — Tu rivis juste ben. Culì, chest zòvin (*Al mostre Checo*)
al dîs di 'essi di Rude....
Bete — Il miò paîs...
Marc. — A punt. E lu cognòssistu?
Bete — (*Studiànt Checo*). Mi pâr
e no mi pâr... Ma si! No sestu Checo,
Checo Batècul di comari Mènie?
Checo — Po' sì, jo; e je? Po' mi somèe dut,
dut siore Bete, siore Bete Muìnie,
màssarie dal defònt nestri viciari...
Bete — (*'E slarge i braz par abrazzà Checo, e Checo i va incuintre, ma te primure al urte la flas'ce dal vin, che cole par tiare e si romp*).
Checo, fi miò, fi miò!
Checo — Siore Betine!
Bete — (*Ai altris*). L' è stât come un miò fi!
Bepo — (*Butànsi, par tiare a bevi il vin spandût*). Malsèsc', malsèsc'!
fa spandi chest bon vin.,.
Zorz — *Avilît, osservànt la flas'ce rote*). Adio ligrie!
Adio bon vin!
Marc. — Ste volte 'e plovarà
une ploe sauride in Furlanie.
Bepo — (*Simpri par tiare*). Ma la fé no! 'O lu bêf dut, lu bêf;
e dopo i spudi sore...; par dispiet
viars chei cocài di nestris fradis, là,
in chel brut mont de tiare..., che si crodin
tanc' papis e tanc' princips...; plens di dut,
simpri passûz e sglonfs... (*Cambiànt ton*).
In chel zardìn
d'Italie che si clame Furlanie... (*Dûr*).
Cui si ricuàrdje mai di no, lajù.
Tra gnozzis, tra batisins e tra sagris;

bevin e mangin, suazzin te bondanze...!
Ogni ocasion jè buine pe baldòrie!
Polente cui uciei?... e jù tant vin!
Mignestre cu la cròdie?... e jù tant vin!
Salàmp e pan di sorc?... e jù tant vin!
Lidrìc cui ûs, cudùmars, e salate,
patatis cui savôrs... e jù tant vin!
E simpri vin. D'instât. d'unviàr... jù vin!
E no'? Po' se crepìn ance une volte
di fan, di sêt, di gole... ce ur impuàrtje?
Par no', bastin i odôrs..., al baste 'l fum! (*Dolz*).
Odôrs e fum di ches lujànis grassis
che a planc a planc s'indorin ta farsòrie
e pâr che disin tal sisà dal frizi:
« màngimi, màngimi; zùpimi ben! ».
e 'l sgreseâr ti ònzin tal passà;
par che 'l bon vin al s'ciampi jù plui svelt...

Zorz — (*C'al si comôf a chel ricuàrt*).
Tâs, tâs, copari Bepo! Tu mi fasis
vignì tante aghe in boce, che a inglutîle
dute quante, no vanze puest tal stomi
né pes lujanis fritis, né pal vin.

Bepo — (*In pîs*).
E son i nestris fradis, chei lajù!
E cuanche dismentein di tirà 'l flât,
co murin, si recuàrdino di nô?
Ti càpitin cassù flapùz e moi,
e senze un carantàn, duc' nûz e crûz,
cun t'une muse di surìe bagnade
che fâs vignì la voe di talpassàle
e sbeleài parsore...

Zorz — Tu âs resòn.

Bepo — No si recuardin nance di murì,
chei bruz ingòrz, chei sglonfs di dùt!

Zorz — Si sa.
Viôt ance jo che al dì di uè in Friûl
si sclope di salût e di bondanze
e si trascure vulintîr i muarz...

Checo — Siôr sant, c'al mi perdoni, ma la jù,
no jè, ve', che' bondanze che si crôt
Misèrie si, ve', e plui dal necessari.
Nance avonde par ingianà la fan
di chei puarèz che vivin. E cemût
oleso che si pensi ai muarz?
Bepo — Ingòrz,
avârs, purcèi!
Checo — (*A Bepo*). Jè une misèrie nere,
c'al mi crodi; jè une misèrie nere
E no son bêz, no son, né pal dotôr,
né pal spiziâr. Par conseguenze dunce,
si mûr tant pôc; e prime di murì,
chei che no puedin propi vivi plui,
i pensin sù dos voltis e ance tre,
par vie dal funerâl c'al coste tant!
Bepo — (*Imbestialît*). Sês egoìsc', canàis, sês farabùz!
E tu ancemò tu disis di 'essi vîf,
e tu ti vantis di 'essi un om di chei?
Checo — Jo no mi vanti nuje...
Bepo — Mascalzòn!
Checo — Ma jo soi siôr avonde par pajài
un litro, o doi, o vinc', o cent, o mil...
Bepo — Semenze mate, esageròn!
Checo — (*Ufindût*). Ma dio,
l'à fisse lui, cun me.
Bepo — L'ài fisse, sì,
l'ài fisse cui furlàns; ance cun te.
Checo — Parcé nol si la ciàpje cun chei altris,
cun chei che stan plui ben di nô furlàns?
Bepo — Cun cui?
Checo — Cui turcs, cui sclâs e cui todèscs.
Bepo — Ce nus impuàrtje a no di che' genìe?
No vin da fa cun lôr.
Zorz — Sol pai furlàns
l'è riservât chest pizzul «altri mont».
Bete — Tu viodis pûr che sin duc' quanc' furlàns;
tant jo che lui, (*I mostre Marc.*) uardiàn dal paradîs;

tant jo che lui, (*I mostre Zorz*) uardiàn dal purgatori;
tant jo che lui, (*I mostre Bepo*) uardiàn...

Bepo — Si, dal infiâr!
Checo — E je, ce uàrdje, siore Bete?
Bete — Il limbo.
Bepo — E l'ostarie.
Checo — Oh dio, ce gust! ce biel!
Co sunarà par me l'ore de muart,
cumò po' sì, c'o puès murì contènt!
Bete — Parcé nome cumò?
Checo — Ma bon Signôr!
Parcé c'o soi sigûr di no ciatà
né sclâs che spuzzin, né todèsch che sgnàulin,
in chest blecùt di paradîs furlàn.
'O fâs peciât a dílu — mi 'nacuàrz —
ma ciò, pluitòst po' di 'essi in paradîs
cui sclâs e cui todèscs — chei stomeôs —,
mil voltis miôr bessôl in tal infiâr!
Marc. — San Pieri, che nus ame come un pari,
al è un furlàn nassût in Tiare Sante.
— Lu disin lis sturiutis che si contin
te stale, sot la nape e fûr tai ciamps. —
Al è un furlàn e i plasin i furlàns
pe poesie e pe gran bontât dal cûr.
'Ne partide di ciartis, o di more,
une mangiade di polente e uciéi,
une bevude di un vinût cui flocs,
une fumade in pâs, 'ne tabacade,
un zîr di sclave o stàjare, 'ne pòliche,
e tantis altris robis di chest genar
puèdjal fàlis par forsi in paradîs?
Al ciaparès di miez il so decoro,
al piardarès la stime... Ma i furlàns
son faz cussì a la buine che no i badin
a complimènz, a nàinis. E inalore
San Pieri al à pensât di separà
dal dut chest « altri mond furlàn ». Cussì,
di quant in quant al càpite culì

e 'l si la spasse un mont cun nô furlàns.
(I mostre il paradîs).
Ècoti dunce il paradîs furlàn...

Zorz — *(I mostre il purgatori).*
'L purgatori...

Bepo — *(I mostre l'infiâr).* L'infiâr, che dopo dût
al è un infiâr par ridi, 'o puès ben dìlu,
confròntdi chel infiâr dai altris...

Checo — Juste!
Cussì e cussì tribulin ance masse,
là, su la tiare i nestris fradis...

Bepo — *(Di gnùf i salte sù la fote).* Ce?
Tribulin lôr? 'E san dàle d'intindi...!
Tu, àstu forsi muse di patît?

Checo — *(Pront).* Ma jo soi siôr, 'o soi!

Bepo — E 'l jessi siôr
ti pàrjal mo' che 'l basti par aviàrziti
il biel portòn dal paradîs furlàn?
(Furiôs). Vonde cumò di ciàcaris! Ven cà,
entre cà dentri.
(Al ciape Checo par un braz e lu strassine viars l'infiâr).

Checo — *(Dopo vèssi liberât, fasint un salt indaûr).*
L'à ciapade fisse
cun me chel diàul a lì! Sior diàul, lu prèi,
po' c'al mi lassi in pâs! Soi vîf, 'o soi;
po' nol mi viôt? sojo vistût di muart?

Bepo — *(A Zorz).* Lu sìntistu?

Zorz — L'insist a ciolnus vie...

Bepo — Al si merte l'infiâr! Ven cà, ninìn!
(Al côr daûr di Checo, ma Checo si tache tôr lis còtulis di Bete).

Checo — Soi vîf! soi vîf!

Bete — *(Impressionade)* Po, Checo, àstu finît
in qualchi manicomi la to vite,
che no tu ti recuàrdis di 'essi muart?

Checo — Soi vîf, soi vîf!

Bete — . Ustu danàti l'ànime
par simpri, a dì risîs come che' cà?

Bepo — *(Fasint par ciapà Checo).* Ven cà, ven cà!

Checo — (*S'ciampànt*). Ma la fé no!
(*Al si bute in zenoglòn denànt Marcantoni e al si ten strent ai siei zenòi*).
Sior sant!
Lu prèi in zenoglòn, lu prèi, sior sant!
Prime di judicàmi c'al mi scolti!
Marc. — (*Alzànt sù Checo*). Si sa po'; tu às dirìt.
Bete — Po' ciart!
Zorz — Sintìn
ance ste sfloce!
Bepo — Guai a lui, eh, guai!
Bete — 'O rispuint jo par lui. Jo che i soi stade
une seconde mari su la tiare.
Jo, che l'ài brazzolât e cocolât...
e coconât di pastis, di bebèis...
Checo — (*Comovût*) Che mi contave stòris...
Bete — ...che' dal lôf...
Checo — ...dal òrcul e da l'òrcule...
Bete — ...da ociute...
Bepo — Dal diàul che us puarti...! E intànt si piart il timp.
Bete — Alore conte, Checo.
Zorz — Sù, sintìn!
Marc. — Dìnus cemût che tu às podût vignì
fintramài cà cu l'ànime tal cuarp...
Checo — Eco, al è stât cussì. 'Ne biele dì
mi càpite 'l murbìn di 'namoràmi,
e mi 'namori, amîs, di une frutate
plui biele di une stele...
Bete — Purcelùt!
Checo — Ma ve', che' creature tant ninine
dopo di vémi cuet e brustulît
cul fûc de so belezze, e lusingât
cul regalàmi un flôr, eco... 'e sparìs.
Dulà? parcé? - La cîr jo, in ogni lûc,
ma no la ciati... Alore, 'o mi rivòlz
a un strolic infalibil... E ài fat ben.
Parcé che il spirt de l'aghe e il spirt dal fûc
àn dimostrât pe boce di chel strolic
che che' frutine 'e jè vignude cà,

tal paradîs... E il strolic mi à insegnât
la strade che ven drete in paradîs
e 'o soi rivât cumò denànt cassù,
in ciar e uès, cu l'ànime tal cuàrp...

Zorz — (*Movint il ciâf*).
Mi pár masse gruesse...

Marc. — Ciò mo', i strolics
àn fat i paz cul diàul e... la san lunge.

Bete — E in paradîs tu vegnis a cirì
i tiei peciâz?

Checo — Isal peciât l'amôr?

Bete — (*Scandulizzade*). Po' tu às piardût l'agnul custodi, fì
e il sant timôr di Dio...

Checo — Ma parcé mai?
Se jo la sposi..!

Bete — E cemût mai, cemût,
ustu sposà une fie dal paradîs,
tu, peciadôr?

Checo — Cemût? Po', bon Signôr!
S'o 'nd'ài duc' quanc' contraris, si la fé,
c'o scuèn butà di bande la speranze,
sierà 'l luchèt dal cûr, e planc planchìn
tornà indaûr cul ciâf a cloteòn
compàin di un disperât, tal mont dai umins...
Ma devjo propi simpri lambicàmi
par viòdimi contènt e sodisfât?
Che nol esisti chel c'al po' judàmi?

(*I ven une ispirazion, e di colp al si volte viars Marc.*).
Ah si po'! finalmentri 'o l'ài ciatât...
L'è lui, l'è lui, san... san...

Marc. — San Marcantoni.

Checo — Si, si, san Marcantoni! E cul so ajût,
cul so permès...

Marc. — (*Indecîs*). Ciò, viodarìn...

Checo — (*Svelt*). Ma sàl...
no minghe par di bant! Soi vonde siôr..,
e puès fa dì cent messis in so onôr..,
e un triduo, une novene..., e meti un ceri

plui grant di chel di pasche sul so altâr,
s'al mi sigure ajût...

Marc. — (*Lusingât*). Procurarìn...

Checo — *Contènt, bussànt lis mans di Marc*).
Cul so permès alore 'o voi là dentri,
(*Al mostre il paradîs*).
san Marcantoni biel...! Cul so permès
'o torni fûr insieme a la me frute,
la sposi cà denànt di lui, - ce gust! -
e po' la meni a Rude, - oh dio, ce biel! -
contènt come un nuvìz... - oh dio, ce gust! -

Bepo — Lui si la fâs, la cuèi e si la mange!
Ma toc di mus, noaltris cà ce sino?

Zorz — Ce sino cà noaltris? 'ne scovazze?

Bete — Po' Checo, cui ti cròdistu, fì miò?!

Marc. — (*Cun bòrie*). Tasêt voaltris, une buine volte.
Comàndjo o no comàndjo 'ste barache?
Sojo o no sojo un sant, òrche madòcule?

Zorz — Un sant come Santònigo e Sanglùt,
di chei che no son scriz tal calendari.

Marc. — Soi ce c'o soi, e baste. Invidiosàz!
Parcé che chest brâf zovin mi promèt
un ceri e un biel altâr, olês fà viodi
c'o sei un bon di nuje come vô?
Ah, chest po' no! No soi un sant par scherz!
Sai fa ance jo i miei brâs meràcui.

Bepo — Bum!

Marc. — E ve', par contentà Checo Batecul,
par fàus cicà, cialàit, invidiosàz...
(*Al va viars la puarte dal paradîs e la viarz*)
Cun t'un meracul, che sai fà sol jo,
uèi fàus stupì, uèi fàus restà di stuc...!

Zorz — Ocio, che sclope!

Bepo — Bum!

Zorz — Ocio la bombe!

Marc. — Ocio a la ràbie che us roseará!
(*A Checo*). Cemût si clàmje la to biele frute?

Checo — (*Disperât*). Se 'o lu savès!

Zorz — (*Ridînt*). Ah, cheste è biele!
Bepo — (*Ridînt*). Propi!
Marc. — Tu savarâs almanco in ce zornade
che 'e jè vignude chenti...
Checo — Pressapôc...
da quindis dîs in cà.
Zorz — Ma cheste è buine!
Bepo — Son àins e anoruns che no entrin frutis
tal paradîs furlàn..! Sì, qualchi gobe,
qualchi vedrane senze dinc' e senze
chel furnimènt di pòlpe in alt denànt
e in bas daûr, dal qual si vàntin tant,
e cun resòn, lis nestris bielis frutis.
La robe biele, i flôrs de Furlanie,
co càpitin cassù, ju ten par me!
Dunce, chel zovin, o la to morose
'e jè ancemò lajù, o pur 'e esíst
nome tal to cervièl...
Zorz — Ben dite! Juste!
Checo — E no po' stai che che' furbone biele
'e sei sbrissade dentri a cuce vie?
Marc. — Peràulis, ciàcaris; dut robe inùtile!
Che esisti o che no esisti, vive o muarte,
fra pôc, Checo Batecul, tu varâs
la frute che tu bramis...
Checo — Dio, ce gust!
Marc. — Ma tu, recuàrditi de to promesse;
recuàrditi dal ceri, dal altâr...;
di un tic di propagande fra i furlàns
par chest san Marcantoni trascurât!
(*Al entre in paradîs*).
Checo — (*A Marc*). C'al lassi fà di me!
Bete — (*Incantesemade e instupidide*)
Misericòrdie!
Al à 'l matîo, al à! (*A Checo*). Checo, fi miò!
Po' tu às puartât l'infiâr tal paradîs,
e la rivoluzion e la discòrdie
fra tante pâs...

Bepo — E nus sta ben, nus sta!
Ma s'o lu ves butât senze preambul
diretamentri tal infiâr...
Zorz — Tasêt,
tasêt, amîs! Ocorjal scalmanàsi
par cussì pôc? Copari Marcantoni,
cun dute la so bòrie di gran sant
nol è capàz di dà ce che nol à!
E ridarìn in barbe a la so barbe!!
Checo — (*Fra di sé, saltuzzànt*). Madone, e ce che cìchin... Tralalà!
Zorz — Dulà mo' oleso che la ciati fûr
la frute di chel pote inamorât,
se no jè mai entrade in paradîs
e che no esíst?
Checo — Ce ciche... tralalé!
Bete — Son duc' i doi malâz di fantasie.
Checo — E tralalì!
Bepo — Si cròdin cui sa ce!
Checo — E tralalò... là lì là lé là lò!

(*Si viarz la puarte dal paradîs e si presente Marcantoni dut legri e luminôs insieme a Lise. Duc' quanc' 'e restin a boce viarte; Checo adiritture al cole par tiare*).

Marc. — (*Maestôs, tiràntsù Checo*).
Ècoti il premi pe to grande fede,
pe to fidùcie in me, Checo Batecul!
Eco la to sposine, eco 'l to amôr!
Checo — (*Cu lis làgrimis tai vôi*).
San Marcantoni benedèt e grant,
par ringraziàlu, oltre a l'altâr e al ceri
'o i zonti un santuari... (*Abrazzànt Lise*) O creature
dai miei suspîrs! Amôr!
Lise — Checo, Checùt! (*Si bussin*).
Marc. — (*Sodisfàt*). Veso viudût?
Zorz — Tu às fat un biel meracul,
bisugne ricognossi...
Bepo — (*Cun sprèz*). Biele robe!
Bete — E pur l'è un biel meracul.
Bepo — Biele robe!

Lise — (*Cun passion a Checo*). Checo, tu às vint; soi to! Dal paradîs
di cheste pâs eterne, vulintîr
'o ven cun te lajù, tal paradîs
dal nestri amôr...!
Checo — Oh dio, ce biel, ce gust!
Farín une gnozzone...
Lise — (*Dolze*). Checo, Checo!
Checo — Ninine benedete, ce ustu vé?
Lise — Une bussade.
Bete — (*Separànt Checo c Lise*). Ce? denànt di me?
Varèssiso il coragio?
Zorz — (*A Checo*) Marce vie!
Checo — Co sarìn sôi, ti bussaràì a ufe!
Lise — Ma no viôt l'ore jo, Checo, miò ben!
Checo — E jo conti i minûz, conti i secònz,
par ben brincàti e strènziti al miò cûr!
Marc. — (*Ai altris*). Disêt, cumò! No fâs plasè di viodi
dos ànimis contentis a chest pont?
Lise — Oh, nestri protetôr, san Marcantoni!
Checo — Oh, protetôr di duc' ju inemorâz!
Bepo — (*Cun ironie*). Ben dite, si la fé! San Marcantoni
l'è propi il protetôr dai 'namorâz.
A pueste lu àn fat sant. In vite so
al à protèt talmentri i dolz amôrs
di un zerbinòt cun so muîr Pancràzie,
che a pene muart, i conis che i spontavin
sore il zarneli clâr di santitât
'e si àn cambiât di colp te sante aurèole...
Zorz — Se no jè vere, 'e jè inventade ben.
Marc. — L'è inutil malignà; soi un gran sant!
Checo — Tant grant, c'o uèi fâi fà une biele statue,
grande cussì... e che i samèi spudât,
robe, che i altris sanz pe ràbie e invìdie
si muardaràn a sanc parfîn lis òngulis!
Marc. — Oh, tant jo no pretînt; baste une pízzule...
Bepo — Modèstie pedoglose!
Lise — (*Stufe*). E ben, Checùt,
vino di là?

Checo — Ninine, benedete!
soi pront ai tiei comànz. (*A Marc*). San Marcantoni,
grazis di dut; grazis di cûr!
Marc. — Oh, nuje!
ài fat ce che podevi...
Lise — Grazis, grazis!
Checo — (*A Bete*). Siore Betine, 'o voi, jo la saludi.
Se 'vès di dîmi un alc pai siei parînc'...?!
Bete — (*Dure*). Che vegnin a ciatàmi prin che puèdin...
Checo — Va ben; sarà esaudide.
Bete — Grazis.
Checo — (*A Zorz*). Mandi,
siôr... lui, e c'al mi vebi in gràzie, sâl?
Puès vé bisùin di lui 'ne dì che sei...
no si sa mai; par chest mi racomandi...
Zorz — (*Dûr*). Va pûr cul non di Dio, e spere ben
di no vignìmi masse prest tes zatis.
Checo — (*A Bepo*). Lui po', siôr... ciossul, c'al mi scusi tant,
ma jo lu lassi vulintîr par simpri.
E se di vîf nol è rivât a vémi,
che Dio mi salvi in pont di muart e dopo
des sos sgrinfis di diàul invelegnât!
Lise — Mandi, us saludi; mandi a duc'! Stait ben!
Marc. — (*Compagnànt a la s'ciale Lise e Checo*).
Che us compagni la me binidizion!
Checo — (*A Lise che sta par monta su la s'ciale*).
Spiete, ninine, monti prime jo,
che cognòs miôr la strade.
Lise — Si, Checùt.
Bepo — Nol è no minghe un pòtigne chel là!
Al sa che stant di sote al podarà
polsà la viste in altri panorame!
Checo — (*Su la s'ciale*). Dunce, siorùz, adio; (*Al sparis*)
Lise — (*Lant su la s'ciale*). Mandi, mandi!
(*Vie*).
Marc. — (*Cialànt fûr dal balconùt di nûl*).
Atènz di no colà! E recuardàisi
di fàmi propagande in Furlanie!

Checo — (*Di sot*). C'al lassi fà di me!... Oh dio ce gust!
Lise — (*Di sot*). Ce biel, Checùt!
Bete — (*Che jè restade a lunc pinsirose, 'e va di corse viars la s'ciale*).
Une peràule, Checo!
Checo — (*In bas*). Siore Betine?
Bete — Sintimi, Checùt!
Àuo finît il ciampanîl a Rude?
Checo — (*Simpri plui lontàn*). Madone! al è za un piez!
Bete — (*Dopo vé mandât un respîr profònt*). Laudât Idiu!
Zorz — (*A Bepo*). Nus l'à fracade biele!
Bepo — (*In bestie*). Lasse stà!
Co son tal miez de s'ciale ju ribalti...!
Marc. — (*Voltànsi viars i compains*)
Sojo o no sojo un sant, orche madòcule?!

Al sparìs il nûl e si fâs dut scûr.

Checo — *In font lontan*). Ce biel, ce gust!
Lise — (*Lontane*). Ce gust!
Bepo — (*Cun vôs di ciativèrie*) Ciapáit!
(*Si sint un sussûr come di robe pesante che cole*)
Checo — (*Urlànt*). Ajût!

Il sòlit tròi di ciamp. 'E sponte l'albe.

(*Checo al è distirât par tiare e al duâr.*
Il Strolic al è donge di lui e lu toce cul pît par sveàlu).

Strolic — Isse po', c'al si svèi!
Checo — (*In siun*). Ajût, ajût!
Strolic — E dàile cul aiût. C'al viarzi i vôi
invece, sù, siôr Checo...
Checo — Ajût, ajût!
'O sin colâz!

Strolic — Al s' insumie lui
Son dis minûz che lu sacodi e sburti,
e nance nol si môf...
(Al si sbasse e al sberle tes orelis di Checo)
Siôr Checo, Checooo...
Checo — *(Saltànt in pîs)*. La trombe dal judizi universâl!
Strolic — Propi i coventarès, ve', par sveàlu!
Checo — *(Cialansi intôr)*
Po' dulà sojo? E il paradîs? la s'ciale?
E la me frute? Ajût, san Marcantoni! *(Vidînt il Strolic)*
Siôr strolic, lui culì?
Strolic — O dio, zavàrjal?
Checo — Sul serio che mi pâr di zavarià...
'o no capìs plui nuje. Ce sucèdjal?
Strolic — Duarmjal in pîs, siôr Checo? C' al si svèi!
C' al si sfreoli i vôi, c'al si dismovi!
Checo — Ce uèljal vé cumò?
Strolic — No uèi vé nuje.
Uèi dà soltànt; uèi dài la so frututе,
uèi dài me fie...
Checo — *(Si frèe vôi e orelis)*. Un momentùt, siôr strolic!
Bisugne prin c' o svei lis mes orelis
che son indurmididis e no sintin!
Strolic — Al ancemò inimènt la so frutine?
Checo — Po' 'e jere in chest momènt culì cun me.
Strolic — Culì?
Checo — Soi stât a ciòile in paradîs,
ma sin colâz da s'ciale...
Strolic — Ma ce s'ciale?
Checo — Po' che' dal paradîs!
Strolic — Al duâr in pîs!
S'al ûl sposà me fie, sù, c'al si svèi...
Checo — *(Cun mil maravèis)*. So fïe? Jo?
Strolic — Nol mi capìs?
Checo — Jo no, ve'!
Strolic — *(I dà la lètare di Lise)*. C' al lèi culì.
Checo — *(Leînt)*. Ce robe? *(Al lasse colà la ciarte)*
'O soi sveât!

Siôr strolic benedèt, ài capît dùt.
'O soi un om finît, un om piardût! (*Si tache a vai*)

Strolic — Ma jo po', uèi salvàlu.. (*Tociànt Checo su la spale*). Uèi salvàti, ciâr il miò zinar..

Checo — (*Cun passion*). Missarpari!

Strolic — Checo!

Checo — E rivarino a timp?

Strolic — Speri di sì.
Par fà plui prest, faràì tacà un ciavàl,
culì a Gonârs..

Checo — C' al provi a strolegà
chei moscardìns, chè no si sposin prime...

Strolic — Son strolegâz avonde, zinar miò!

Checo — E alore, missarpari?

Strolic — Spere!

Checo — 'O speri.

Strolic — È ten damènz, che cui c' al vîf speràntm
al rive in font ciantànt! Sta dunce ciart
che la vitòrie sarà nestre...

Checo — Oh dio,
ce biel, ce gust!

Strolic — Miò zinar!

Checo — Missapari!

Strolic — In marce, vie! (*Al ciape Checo sot il braz e lu mene vie*).

Checo — Oh dio, ce biel, ce gust! (*Al cale il tendòn*).

FÌN DAL SECÒNT ÀT

AT TIARZ

AT TIARZ

In font, a zampe, 'e jè la ciase di Meni da Favresse. Une piargule 'e jè denànt la puarte di ciase; sot la piargule une tàule lunge cun bancs e ciadrèis. A gestre un portòn viart al dà su la strade.

(*Polònie sta preparànt la taule; 'e slarge une grande tovae e Sef i dà une man*).

Polon. — L' àstu teât?
Sef — A fetis finis finis.
Sastu ce bon c' al è!
Polon. — Ti pàrjal vonde
par dìs di lôr?
Sef — L' è plui che suficient.
Cul vin pluitòst 'e stin malùt...
Polon. — Madone!
Son trente e passe litros...
Sef — L' è dut pôc,
comari; al è dut pôc. Tu viodarâs
ce gornis d' invidâz!...
(*Al ciol fûr da sachete une fete di salàmp e la mange*).
Cun chest salàmp
saurît e impevarât 'e i ùl l' indopli.
Jo, che ài mangiât 'ne fete, 'o 'nd ài scoladis
tre tazzis e di gust..., e bevarès
senze rimuàrs un' altre...
Polon. — Se tu às sêt,
nissùn ti ten, copari...
Sef — (*Al cor in ciase e al torne cun t' une cite plene di vin e di quant in quant al bêf cun devozion*). Al è un vinùt
che si po' dì la messe. Dontri vegnjal?

Polon. — Jè ùe dai nestris ciamps; jè ùe curade
e scielte propi a pueste pe ocasion
di ste solenitât.
Sef — E chei salàmps?
Polon. — Son un regàl de spose.
Sef — E i ûs?
Polon. — ...de spose
Sef — Isje une principesse cheste spose?
Polon. — Pôc manco, se no plui!
Sef — (*Curiôs*) E in dote, ce?
Polon. — Bontât, salût, belezze...
Sef — Chel che baste.
E sestu sodisfade tu, contente?
Polon. — Come une mari che à i siei fîs contènz.
Sef — (*Cun birbonade*)
L' àn fate dit e fat, eh, chei colòmps!?
La sere àn decidût e la matine
Frrt... frrt..., e vie tal nît.
Polon. — Cussì si fâs
quanche si ûl ben e veramentri ben!
Ocòrino trombetis e tambûrs
che sunin e che sbatin mês e mês
prime che si cumbini qualchi ciosse?
Nol ísje un mert plui grant savé tignì
la boce ben sierade e spalancàle
di colp al bon momènt, che no soflà
a zampe e fà babèz a gestre... e dopo
magari rompi dut?!...
Sef — (*Maliziôs*) Ma chenti intôr
la int 'e va disint che la colombe
'e cove c' al è un piez...
Polon. — Malignitâz!
Sef — 'E van disint che l'ûf al sei madûr...
Polon. — Invídie, ciativèrie; invídie, invídie!
Ma no mi tocin, no, copari Sef,
lis ciàcaris de int... No fasin mâl.
Sin puars, sin puars... ma onèsc'! E l' onestât
jè stade simpri il vant de me famee.

Riuàrt me gnore po', — che il mont lu sepi —
'e no sarès me gnore, no la fé,
s'o vès un dubi sôl de so onestât!

Sef — Ma ciò, si dîs, si conte... E tant par dì
l'è qualchidùn c' al dîs che Tite Strolic
nol viodi di bon voli cheste union
e' che anzi al sei contrari plui che mai!

Polon. — Ce i zòvjal mo'? Al à di chês chel omp!
Ma i passaràn cul timp. Voe o no voe,
cumò ce c' al è stât, l'è stât... E Tite
al si convinzarà che dut va ben.

Sef — Mi maravei c'al stei cussì cidìn.

Polon. — Lisute lu à visât...

Sef — Si ûl dì, comari,
c' al vebi il muart in ciase, Tite Strolic.
Un sac cussì... di biei napoleòns.
E chei, 'ne dì che sei, saràn di Lise.

Polon. — (*Indiferente*) 'Ne dì che sei?... Cui sà se sarìn vîs!

(*Al rive dut sudât e impolvarât un frùt e daûr di lui, cu la sflace, un sunadôr di armònighe.*)

Frut — Agne Polonie, al rive il sunadôr!

(*Il frùt al torne viars il portòn, al compagne dentri par un pâr di pàs il sunadôr e po' al cor di fûr*).

Sef — (*Domandànt curiôs*). Il sunadôr?

Polon. — Par completâ la fieste
ài fat clamà Zantoni cu l' armònighe.

Sef — Ben fate.

Polon. — (*Lant incuintri a Zantoni*). Ma i nuvìz po', no san nuje...
Sarà une improvisade.

Sef — Ben pensade

Polon. — (*Cerimoniose a Zantoni*) Vignît, vignît, Zantoni! 'e sin di fieste;
'e vin ligrie in ciase.

Sef — Gnozzis, gnozzis!

Polon. — Robe a la buine po', di contadìns...;
une mirinde...

Sef — Ma ste sere cene...

Polon. — In ciase di miò fradi, in ostarie.
Culì mi mance dut!

Sef — E balarìn
dute la gnòt... ance noaltris vecios!
Polon. — (*Scherzànt*). Un salt di quant in quant.
Sef — E ce sgurladis!
Mazurchis, pòlichis in quantitât!
Polon. — (*Compagnànt Zantoni in ciase*).
Ven dentri, ven! Sèntiti là mo'... polse!
Ma pene che i nuvîz si faràn viodi,
Tache une pòliche...
Sef — Bùtile in valzer,
c' al fâs spizzà di plui la piel dai pîs.
Polon. — Cristians in chest fratìmp 'o voi disore
a meti in sest la ciàmare dai spôs.
Sef — E cui ûs, ce fasino?
Polon. — Sono trôs?
Sef — In duc' une vintine.
Polon. — No di plui?
Sef — Un pâr ju ài mandâz jù cumodenànt.
'O vevi un stomi cussì lami... lami...
Polon. — Brut golosàt! I ûs son pai nuvîz
e no par te. (*Entre in ciase*).
Sef — Vinc ûs pe prime dì?
Comari, e ce sostanze, e ce murbìn!
Comede ben il jèt...
Polon. — (*di dentri*). Tâs là, sozzàt!
Tu sês cul pît te buse e tu às pal ciâf
nome robis proibidis...
Sef — (*Ridìnt*). Ciò, Polonie,
'e tu às sperienze tu, furbacionate!
(*Lant su la puarte, a Zantoni*).
Zantoni, mange e bêf, e ciape fuarze!
(*Il frut al torne e al clame dal portòn*).
Frut — Agne Polònie!
Sef — (*Voltansi*). Sestu cà indaûr?
Frut — Son dôi di lôr che oressin fevelà
cu la agne...
Sef — In chest momènt? Màndju sul mus...!
Polònie no 'nd' à timp di piardi. Va!

Frut — (*Lant vie, co l' è di fûr*). Vàit a fà moris, vait sul mus!
Sef — (*C'al à scoltât*). Benissin! (*Al jentre un momènt in ciase*).
Mange, Zantoni, e bêf!
(*Al ven e al torne dentri. Cumò al puarte un vâs di rosis, daspò un plat di salàmp e litros di vin, e al dispòn dut quant su la taule*).
Culì lis rosis...
Culì 'l salàmp... Cà 'l vin... Là 'l vin... Cà 'l vin...
(*Al dà une ociade par viodi s'al à dut in ordin*).
Cumò mi mancin tazzis...
(*Al rientre in ciase par tornà subit dopo cun tazzis e scugelis*).
Bon instès,
'o metarai scugelis. Bambinele!
(*Si suje i sudôrs e al scole un par di tazzis*).
Intànt 'o m' al mereti chest bon got!
Tal vin jè la ligrie... (*Al jentre par ufrì une tazze a Zantoni*).
Bêf, copari!
Tal vin s' innein i displasês e i debiz!
(*Al torne a dà una ociade a la taule*).
Dismenteavi il pan. (*A fuart*). Polònie, e il pan?
Polon. — (*Di dentri e disore*). In te panàrie po', sot il tamês.
Sef — (*Lant a cioli il pan, al si ferme un momènt cun Zantoni*)
Isal un vin di dio, no mo', copari?
Bêf, ché tal vin i puars doventin siôrs!
(*Tornant cun t' un pan gruès*)
Lu lassi stà cussì jo, dut intîr...
Ognidùn c' al tài vie chel tant che i pâr!
(*Al poe il pan tal miez da taule e al torne a rientrà in ciase*).
Zantoni, bêf po', mange! Mange e bêf!
Bisugne profità da l' ocasion!
Fâs come me, co soi tre quarz in brìscule... (*Ridint*).
Sastu sunà la ziguzàine? Sì?
'E vâl plui che', che duc' i misereres... (*Dopo un pôc*).
A la salût di duc' chei che nus bramin
miez metro sot la tiare... Vive 'l vin.
(*Sporcs e macolâz 'e èntrin da bande dal portòn il Strolic e Checo. Checo al à leade la muse cun t' un fazzolèt e il Strolic al zuctèe*).
Strolic — Tu Checo, nosta viarzi boce, sastu!
'O uèi sbrigà bessôl cheste facende.
Checo — Si, missarpari, si!

Strolic — Tu às ben vidût
cun ce barabis, cun ce int bastarde
che vin da fà. Sul mus nus àn mandât,
sul mus...
Checo — Si, missarpari, si!
Strolic — (*Rabiôs*). Sul mus?
Ma sanc di bio, no mi cognossin lôr!
no san cun cui che 'nd' àn da fà!
Checo — No san
no, missarpari; no lu san.
Strolic — Però,
che stèin atènz...!
Checo — Si, missarpari, si!
Strolic — Soi bon; ma soi nome dos voltis bon!
Checo — (*Lamentansi*). Nus càpitin ben dutis uè!
Strolic — Ma baste;
ché, plui che mi stuzzighin, piês doventi.
E soi capaz di fà un macèl, 'ne strage!
Checo — Si, missarpari, si!
Strolic — (*Sacodànt Checo*). Un macèl!
Checo — Ahi, ahi!
Strolic — (*Bon*). Ti duèlje, Checo?
Checo — Un frighinìn; ahi, ahi!
Strolic — (*Cun rabie*). Ciavàl danât, spaurìssi in che' maniere!
butànus in chel mût in tal fossâl,
e ròmpinus lis cuestis,... i zenòi.
Checo — Paràmi fûr tre dinc'... scussàmi il nâs!
Strolic — E fracassà 'l timòn...
Checo — ...e la carete.
E fànus spindi tant!
Strolic — Ce tant?
Checo — Dusinte
e trentequatri francs fra dans e miedi.
Strolic — Oh, nance tant!
Checo — Al dîs lui... Ma mi sece
di meti fûr i solz e donge vie
di meti fûr i dinc', siôr missarpari!
Se si tratàs di gioldi, ciò, si spint...;
ma spindi par patí...

Strolic — No lamentàti,
no lamentàti, Checo!... E i sin rivâz...
D' ore indenànt tu gioldarâs avonde
donge de to sposute sospirade.
Checo — (*Pacificât*) Si, missarpari, si!
Strolic — Soi nome jo
che no ài cun cui fà gionde, zinar miò,
c' o scuèn tignîle viarte fin insomp
la borse dal dolôr, par butà dentri
seglòz di làgrimis, brentis di ràbie,
e butà fûr che' poce di salût
c' o sparagnavi pai miei ultins dîs.
Sôl in chest mont, e bandonât di duc'...!!
Checo — (*C'al à butât i vôi su la taule*) Ahi, missarpari; ahi, ahi!
Strolic — (*Premurôs*) Ti duèlje tant?
Checo — (*Mostrànt la taule*)
C' al ciali lui! La taule è pareciade,
'e spiete i spôs! Si son sposâz...! Ahi, ahi!
Strolic — (*Saltànt come se une bestie lu vès muardût t' un pît*).
La taule è pareciade? Tons e lamps!
E jo i pareci alc altri a chel Menàt,
a chel campion di force, s' al à vût
il sporc coragio di sposà me fie! (*Cun vôs basse e rauche*).
L' ul dì che jè sunade lo so ore,
c' al à firmât la so sentenze! E piês
par lui, 'nelore, piês par lui! Lu sbrani,
lu sbrani e lu mastruzzi..., jo lu copi! (*Ciapànt Checo pes spalis*)
Ma si, t' al copi, Checo! E tu, miò zinar,
tu sposarâs 'ne vèdue...
Checo — Oh dio; ce gust!
Oh dio, ce biel! Ce biel sposà 'ne vèdue!
Sef — (*Capitànt su la puarte al viôt il Strolic*).
Cui viòdjo mai? Copari Tite Strolic? (*Al torne dentri ridint*)
Zantoni, mùsiche!
(*Zantoni si mèt a sunà. Polònie, crodint che sèin i nuvìz, 'e ven jù in premure*)
Polon. — (*Di dentri*) Vive i nuvîz!
Strolic — (*Cialànt furibònt intôr*). Nuvîz? nuvîz? dulà?

Checo — Oh dio, i nuvîz. (*Cun disperazion, al Strolic*).
Ce spiètjel? No lu còpje?
Strolic — Cui?
Checo — Po' Meni!
Strolic — (*Rugnànt*) Meni? E 'là ìsal chel danât?
Checo — (*Mostrànt la ciase*) Là dentri!
Strolic — (*Ciapànt Checo par un braz*)
Tènmi, Checùt; se no lu copi... Tènmi!
Checo — Coragio, missarpari! Sù, indenànt!
(*Al sburte il Strolic viars la puarte, ma in chel si presente Polònie cun t'une scove te man zampe e cul sâl e l'aghe sante te gestre. Coragiosamentri, tant il Strolic che Checo 'e fan un pas indaûr*).
Polon. — (*su la puarte*). Vive i nuvîz, vive i.. (*si ferme vidint chei dôi*).
Checo — Ocio a la scove
Strolic — (*Fasint un altri pas indaûr*).
'O copi ance la scove! Tènmi, Checo!
Polon. — (*Dopo vé pojade la scove, il sâl e l'aghe*).
Copari Tite, tu culì? Ma bravo.
Ce biele improvisade! Ben vignût
e ben rivât in ciase nestre...
Strolic — Ah sì?
e si costùmje chenti di ricevi
in ciase cu la scove i galantòms?
Polon. — Cu l' aghe sante, Tite.
('*E dà a Tite l' aghe sante e insieme si insegnin*).
Che 'l Signôr
nus dei dal ben,... come cumò... par simpri.
Strolic — (*Plen di fote*). Amen.
Checo — (*Sot vôs al Strolic*). Siôr missarpari, sù indenànt....
Polon. — (*Ciapànt sot i braz il Strolic, contente*).
Saràn felîz i nestris fîs di viòditi...
Manciave in tante fieste il to perdòn,
la to binidizion, la to bussade
di pari bon. E ti spietavin, sastu;
speravin zà di véti stamatine
a la funzion in glèsie e in municipi...
Strolic — (*Saltànt di rabie*). Si sono za sposâz? Ah, ce canais!
Checo — Ce mostro! (*Avilît al si sente e 'l si tapone la muse cu lis mans*).
Puar Checùt, adio speranzis!

Polon. — (*Calme*). Àn preferît di fà cussì... a buinore,
propri a la buine vie...
Strolic. — (*In smânie*). Carognatis.
Polon. — (*Par cujetàlu*). Ma ce bombòn di spose, ce ninine,
Lisute to. Duc' quanc', dal predi al muini,
dal podestât al fant, a boce viarte,
imbambinîz, imbacuchîz, stupîz,
cun tant di vôi 'e la cialavin, sastu,
e l' amiravin, la complimentavin...
Pareve la Madone de ligrie,
sémplice, biele, fres' ce, delicade,
cun t' un vistît che i stave come i flôrs
intôr di un flôr plui biel...
Strolic — (*Fûr di sé*). E dulà ísje?
Polon. — Sarà culì a momènz, sta pûr in pâs....
Son lâz a fa une gite in automobil,
tant par spietà misdì...
Strolic — (*Che i ven un sospiet*). Cu l' automobil?
Polon. — Cun chel dal Podestât...
Strolic — Di ce colôr?
Polon. — Cinise.
Strolic — Ah, mi pareve! (*Sacodànt Checo*). Checo! Checo!
Checo — (*Alzànsi spaurît*). Siôr missarpari?
Strolic — E dimi, ce colôr
vevjal chel automobil de malore?
Checo — Cinise, missarpari!
Strolic — Ah sì, cinise?
Checo — Sior missarpari, sì!
Strolic — Cinise?
Checo — Sì (*Polònie ju ciale senze capì*).
Strolic — E al lave vie sburît come saete...
Checo — ..sfrisànt come saete il nestri ciar...
Strolic — ..tant che il ciavàl spaurît, scartànt in bande...
Checo — ..nus bute a ribaltòn in tal fossâl.
Strolic — (*Tacànsi a zemi.*) Ahi, lis mes cuestis rotis; ahi, la schene!
Checo — Ahi, lis mes gràmulis senze tre dinc'!
Strolic — E i miei zenòi, ahi, ahi!
Checo — E il miò puar nâs?

Polon. — (*Fra di sé*) Sono doventâz màz? Ce nàssjal mai?
Bisugne ben judàju in qualchi mût.. (*Entre in ciase*)
Strolic — Ahi, zinar miò!
Checo — Sior missarpari, ahi, ahi!
Polon. — (*Tornànt cun t' une flas'ciute*).
Copari Tite, un poce di milisse..
Strolic — Al folc la to milisse! Ah, cians e là!
Ance cu l' automobil...
Polon. — Ce mo', Tite?
Checo — (*Disperât*). Par nô no jè salvezze, missarpari! (*Sot vôs*).
Se nol mi cope Meni, chel Menàt
nus cope ducidôi, un a la volte!
Polon. — (*Stufe e impressionade*) Po' ce astu, Tite?
Strolic — (*Marcànt lis peraulis*). Un cont di regolà
cun chel ninìn di fie, a tu par tu;
E un altri cont cun chel ninìn di fi
che tu tu às fat; ma a quatri voi cun lui;
Polònie, a quatri voi...
Polon. — (*Serie*). Misericòrdie!
Tu ses vignût a disturbà la fieste,
par chel c'o puès capì.
Strolic — (*Cun ciativèrie*). Par disturbàle?
'O soi vignut par ruinàle..!
Polon. — (*Sburtànt Tite, viars il portòn*) E alore,
copari Tite, torne a ciase to. (*Dure*).
E prime di vignímі cà, fra i pîs,
bêf un purgànt par digerì la ràbie! (*'E ciol in man la scove*).
"A buon intenditor...,, Mi astu capìt?
(*Checo e il Strolic si sèssin qualchi pàs donge il portòn. Il Strolic po', al si pare daûr di Checo e nome in che' posizion al cuiste un pôc di coragio*).
Strolic — (*C'al ûl fà il teribil*).
Biei argomènz i tiei, in veretât!
Come to fî po', senze educazion,
senze creanze...! Ah, tons e lamps! Ah, folc
che us tràì, che us brusi! Ah, mont birbànt, canàe..!
Mi robin in prin lûc il cûr de fie;
no baste; dopo m'e strassìnin vie..,
e in fin pretindaressin c'o tasès?!

Checo — Bravo, siôr missarpari!
Strolic — Ah, tons e lamps!
Vàlje tant pôc l' autoritât paterne? (*A Checo*).
Tènmi, Checo!
Checo — Sì, missarpari, sì!
Strolic — Ma tènmi strent, c'o soi pericolôs!
Checo — E jo lu moli invece.
Polon. — (*Lassànt la scove*). Tite, Tite!
Ce vastu mai disint?
Strolic — (*Coragiôs cumò che nol viôt plui la minàzie de scove*).
Ce c' al va dìt! (*Une pìzzule pause*).
Sestu mai stade pari, tu, Polonie?
E puèstu tu cognossi l' incombenze,
la responsabiltât di un omp, di un pari;
c' al à in consegne l' avignì, la vite
de sôs creaturis?.. Cui rispuìndjal, cui,
denànt il tribunâl di Dio, denànt
la lez dai umins tai riuàrz dai fîs?
Rispuìnt il pari... il pari? 'o rispuìnt jo!
(*Al si incalorîs simpri plui*).
Se po', par câs, la me defonte Tine
mi à procurât la fie di cuintribànt
e Lise 'e je me fie nome di nom,
e jo no i soi che pari putatîf,
alore po', la mùsiche si càmbie..!
Jo, putativamentri no uèi vivi,
mi lavi mans e pîs... e i moli il fil
a Lise e ai siei caprìz... (*Pause*). Ucèl di bosc,
lujar o canarìn, ti viarz la s' ciàipule,
ti lassi libar di svolà pal mont;
'o ti assòlf dai peciâz e ti dislèi
di ogni interès di parentât cun me..!
Svole, ninìn; consòliti e console..! (*Pause*).
Ma dal momènt che Lise 'e jè me fie,
che jo i soi pari e pari par da bon...
nissùn al mont al podarà neàmi
i miei dirìz di pari, di paròn!
Comandi jo, e jo rispuìnt di dùt.

Uèi jessi - in fin dai conz - considerât
come c'al va considerât un pari.
Pretînt in prime rie l' ubidienze
e un sacrosânt rispiet.. Pretînt in fin
sotomission complete... E, il folc mi trâi,
se no soi bon di fâmi rispietà!
Sposade o no sposade, - pôc m' impuarte
cun cui, dulà, parcé, cemût e quant.. -
Lise jè simpri fie di so pari;
e jo che soi so pari, no sai nuje
nè uèi savé des sôs idèis... Capiso?
Nome lis mes idèis àn un valôr!
Il sol paròn soi jo.. E come tâl
'o disfi e 'o romp dût ce c'al è stât fât
senze il miò vêr consèns! Il matrimoni
di Lise nol esìst par me. Par me
l' esist nome il progèt di matrimoni
di Lise cun chest siôr... (*Presentant Checo*). Checo Batècul.

Polon. — (*Fra di sé*). Eco l' afâr di duc' chei "missarparis,, ..

Strolic — Se Lise si à sposât, che si separi,
che si divorzi... O pûr 'o fâs 'ne strage
di duc' chei che mi càpitin tra i pîs. (*A Checo*).
T' al sbrani, t' al mastruzzi, t' al fracassi,
t' al copi,.. si, t' al copi..! (*Squasi afetuôs*). E tu, Checùt,
tu zinar miò, tu sposarâs 'ne vèdue!

(*Sfinît e dût sudât al cole tai braz di Checo, che premurôs lu fâs sentà donge la taule.*)

Sef — (*Al ven fûr di corse cun t' une tazze plene di vin e al scomence a bagnà il zarneli dal Strolic*).
Zantoni, mùsiche! Une marce fùnebre!

(*L' armònighe 'e tache invece un mutîf di ziguzàine*).

Checo — (*Sbeleànt a Polònie*). Ben dite, missarpari; ben scussade!

Strolic — (*A Sef, cun t' un fil di vôs*). Sef, bàgnimi la boce e no il zarneli.

Sef — (*Dant di bevi al Strolic*). Bêf pûr, copari Tite; ti fâs ben
un gòt di vin par distudà chel fûc
che ti consume il stomi e che ti suje
la boce e 'l sgreseâr...

Polon. — (*Par cioli vie il Strolic*). E dimi un pôc:
l'astu imparât a menz chel biel discòrs?
Ce sbàtule, ce mìmiche, ce vôs!
Strolic — (*Plui solevât*) Vèso capît almanco la resòn?
Mi sojo spiegât ben?
Sef — (*Tant par di alc*). Cussì, cussì...
Polon. — (*Al Strolic*). Dulà mo' orèssistu rivà, copari?
Strolic — (*Jevànsi in pîs cun fadie*).
A dìus che jo comandi di me fie!
che soi so pari, tons e lamps, so pari!
C'o uèi sposale a cui che mi sta ben...;
c'o romp e disfi... (*Al si lasse colà su la ciadrèe*).
Sef — (*Svelt, emplànt un'altre tazze di vin*). Ciape flât, copari;
bêf cà! rinfuàrziti!
(*Al sunadòr*). Zantoni, pòliche
(*Un mutîf di vilote*).
Polon. — (*Al Strolic*). Polse, copari, polse; tu sês stràc!
(*Entrànt in ciase, fra di sé*).
Cun dùt il so rugnà, nol è ciatîf!
Sef — (*Sentànsi donge al Strolic*).
T'al dîs in cunfidenze; sint mo', Tite.
Ma tu às, ve', un brût caratar...! S'cialdinôs,
rabìn... Di bon c'o ti cognòs a font;
di bon c'o sai che no tu sês capàz
di fài dal mal nance a une mos'ce e che,
se prest ti ven la ràbie, prest ti passe...
Tu sês un comedeant dal nùmar un!
Si crodarès parfìn in ciarz momènz
che tu ulis fà sul sèrio... Lasse cori!
Làssital dì di un, c'al savarès
ciatà ance un pêl tal ûf. Copari Tite,
la vite è biele e buine di ogni bande,
pe code o pal ciavèz jè simpri buine!
Baste savé ingrampàle e messedàle!
Fâs come me; bêf une tazze e lasse
c'al coli il mont. C'al coli il mont sun duc'
fûr che sun nô. Crepâz che sin 'ne volte,
'o vin finît di gioldi; intànt che i altris

s' impipin di chei viârs che nus rosèin,
e gioldin indenànt senze di nô.
Fâs come me, copari; bêf e bêf!
Jù, cun che màscare di giàt scotât;
ti fâs ridicul e nujaltri... Bêf! *(I slunge une tazze di vin).*

Checo — *(Sentànsi donge dal Strolic).*
A planc cul vin, siôr missarpari, a planc!

Frut — *(Di fûr)* Vive i nuvîz, vive i nuvîz!
(A cheste vôs il Strolic e Checo àn une scosse; si frontin cu lis mans su la taule come par jevàsi, ma restin fêrs).

Sef — *(Alzànsi a la svelte).* E vive!

Polon. — *(Tornànt fûr di ciase 'e ciol sù la scove, l'aghe sante e il sâl; si ferme un momènt donge il Strolic e po 'e va incuintri ai nuvîz).*
Legri po', Tite! 'E rìvin i nuvîz.
Fra tante gionde 'e stone la to muse
di funerâl...

Frut — *(Di fûr).* Vive i nuvîz!

Sef — *(Lant daûr di Polònie)* E vive!

Checo — *(Sot vôs).* Siôr missarpari, al rive. I racomandi
man ferme e colp sigûr... *(Vidint che il Strolic no i rispuint).*
Siôr missarpari,
mi capìssjal? No sìntjal? Colp sigûr...!
(Il Strolic al ciale Checo e al mene il ciâf).

Sef — *(A Polònie).* 'O tegnaràl di voli Tite Strolic;
che nol cumbini qualchi strambarie.

Polon. — Un cian c' al bàe nol muart!

Frut — *(Rivànt sul portòn)* Vive i nuvîz!

Checo — *(Lant a platàsi daûr dal Strolic).* Siôr missarpari...

Sef — *(A fuart)* Zantoni, mazurche!
(Naturalmentri Zantoni al sune dùt fûr che mazurche. Sef intànt al torne donge al Strolic e al bêf un'altre tazze).

La int — *(Di fûr)* Vive i nuvîz! Vive i nuvîz!

Sef — *(Al Strolic)* E vive!
C' al crepi il mùs e la... musonarie!
Sestu ancemò te lune? Bêf cun me!
Tal vin s' indurmidìs ance la muart!
(Ridint al si lontane viars i nuvìz).

Checo — (*Fasìnsi simpri plui pizzul daûr dal Strolic*).
In giambe, missarpari, e pront al colp!
(*Zantoni al ven di fûr su la puarte e al sune a dute fuarze. Compagnaz di amîs e di curiòs 'e rivin i nuvìz*).

Strolic — (*Al si volte di colp e vidìnt Lise dute biele e contente al à un scat di rabie; rugnànt a boce siarade al si jeve in pîs e cui puins siarâz e alzâz al fâs par là viars Lise*).
Ah ca...

Lise — (*Bussànt Polonie*) Mamute!

Meni — (*Come Lise*). Mame!

Strolic — Cui mi tègnje?
(*La so ràbie si sfoghe in chestis peraulis; flàp e sbatût al torne a sentàsi e al poe il ciâf su la tàule*).

Polon. — (*Dant l'aghe sante a Lise e a Meni*).
Ciars i miei fîs; che Dio us binidissi!
(*Lise e Meni si fasin la crôs*).

Checo — (*Apenis entrâz i nuvîz, al è sbrissât sot la tàule. Al cuche cumò traviars lis giambis dal Strolic*).
Jè propi je; si, propi je! Madone,
e ce tesàur, ce biele spose! E dì
che 'e sarà me! (*Si frèe lis mans*). Ce gust! ce biel! oh dio!
(*Al osserve Meni e al càmbie ton*).
Ma corpo di un canòn! Ce tòc di màt
chel Meni! Ce canolis, ce manonis!

Polon. — (*Consegnànt a Lise une prese di sal*). Lisute, ècoti il sal.

Lise — (*Tociànsi cul sal la ponte da lenghe e tornànt a fàsi il segno de sante cros*).
Signôr, assìstimi
in dût e simpri cu la to sapienze!

Meni — E cussì sei, Lisute!

Checo — (*Di sot la taule, tiràn il Strolic par une giambe*) Missarpari!
C' al stedi atènt c' al à da fà cun t' un
c' al vâl par tre. C' al sbrighi dunce prest
e ben l' afâr... (*Fra di sé*). E jo po' intànt no orès
ciapài di miez!...

Strolic — (*Nol sa se ridi o se inrabiàsi tal viodi sot la tàule la muse instupidide di Checo. Apenis cumò i pâr di capì cun ce basoûl c'al à da fà. Mastiànt fra i dinc'*). Puar mont e puars noàltris!

La int — (*Intôr dal portòn*) Vive i nuvîz! - Fûr i confèz!
(*Intànt che Meni e Lise butin confèz, qualchi fèmine e qualchi zovin regalin a Lise rosis e flôrs*).

Salût!

Felicitât! - Mil dîs di chesc'! Mil àins
di vite! - Un côf di fîs! - Vive i nuvîz!

Checo — (*C'al scomenze a no fidàsi plui né dal Strolic né di sé stes. Lamentansi*).
'O soi dut in disordin, missarpari!
Soi malandât e sporc e insanganât,
dispetenât... Orès justàmi un pôc,
almanco un pôc... par rinfres'cià in che' spose
la splèndide impression c'o ài fati a Palme!...
I pàrjal, missarpari?

Sef — (*Tornànt a bevi donge al Strolic*). Bêf, copari!

Polon. — (*Bussànt Lise che i ufrìs qualchi rose*).
Che il Signôr ti mantegni simpri sane
e simpri buine, ciare la me fie!

Strolic — (*Fra di sé*) Parcé mi sìntjo a strenzi dentri al cûr?

Checo — (*Che nol si sint plui trop sigûr nance sot la taule, al cîr di profità de prisinze di Sef par mocàsile in qualchi maniere. Al salte fûr planc planchìn e al tire Sef pe giachete*).
Siorùt, Siorùt! Si ciàtje par plasé
un toc di spieli, un pietin, un bruschìn
e un fregul di savòn in cheste ciase?
(*fra di sé*) Magari qualchi puarte o un balconùt
par dàile a quatri giambis...

Sef — Ven cun me!

Checo — (*Entrànt in ciase cun Sef e cirìnt simpri di sei ben platât ai vôi di Meni*).
In ciarz momènz si sta plui ben lontàns...
No si è mai trop sigûrs cun ciarte int!
E ràngiti bessôl cumò po', strolic!...
(*Vie ducidoi*).

Polon. — (*Vignìnt simpri plui donge al Strolic. A Lise*).
In ciase dal to om tu sês parone!
(*I presente la scove. Lise si met la scove denànt di sé e po' i torne la scove a Polonie*).
Chest l'è 'l bastòn dal bon comànt... Cun lui
la ciase reste nete, net il cûr.
Ame 'l lavôr se tu ûs vivi felice!
Ame il to om..., to mari..., ame to pari!

Lise — *(Cun traspuart).*
S'al fos culì miò pari, 'o soi sigure
che ance lui al sarès tant contentòn
di viòdimi contente in ste maniere...

Polon. — E infati al è contènt.
(Polonie che finore 'e stave simpri in mût che Lise no podès viodi il Strolic si tire un pôc di bande e Lise 'e ven a ciatâsi propi daûr la schene dal Strolic).

Lise — *(Butànsi in zenoglòn a la gestre dal Strolic).* Pari miò, pari!
(Lise 'e vài. Zantoni al finìs di sunà. Il Strolic al à come une scosse. Meni al intèroghe so mari cui vôi. Duc' chei altris 'e ciàlin chel quadri cun t'une ciarte curiositât che sa squasi di ànsie. Nome Polonie 'e rît contente in dutis lis sos vissaris di marì).

Strolic — *(Dopo un pôc, jevansi sù e tiràntsù dolcementri la fie, cun t'une vôs buine e sincere, strangolade in cà e in là da qualchi sospîr e inumidide squasi da lis làgrimis che i colin dai vôi).*
Ustu ruinàti il biel vistît, fiute?
E parcé vàistu mo'?... La dì des gnozzis
'e va bagnade a sun di vin, fiute,
e no di làgrimis. La dì des gnozzis
jè fate pe ligrie... Su, legre, fie!
Uè si ciante, si bale, e no si vai!
(Al strenz al cûr so fie e la busse a lunc, cirìnt in chest mût di platà la so comozion denànt i vòi de int).

Lise — *(Bussànt il pari).* Ah, finalmentri pari, finalmentri!
'e cole la rosade dai afiez
dolze e bondante sore i nestris cûrs!

Strolic — Fie, fiute ciare! Lise, Lise!
(Al si distache a planc da Lise e al si volte viars la int).
Eco: il lëòn al dovente un agnèl!
(A Meni che i sta donge cul ciâf bas e senze vé la fuarze di viarzi boce).
Scomènzistu ance tu cumò a fifà?
Un om compàin di te, fuart e gruès,
e coragiôs al pont di entràmi in ciase
e ciòlmi fûr dal scrin dal miò egoìsin
duc' i miei bens, Lisute, il miò tesàur,
âl ancemò il coragio di vaì?
(Lu tire par une orele e lu sburte fra i braz di Lise, che cumò e rît beade ciarezzànt cui vôi pari e spôs).
Viodit di orésì ben dute la vite!

E quanche us vanzarà un momènt di timp
provàit a ricuardàsi di chest ors
che apenis 'modenànt al à capît
ce fuarze che à l'amôr ! (*Al fâs come par là vie*).

Polon. — (*Fermànt i pas dal Strolic*). E dulà vastu ?

Strolic — (*Cul cûr sglonf*) 'Là puèdjal vivi l'ors se no te tane ?
(*Ciaminànt viars il portòn*).
Torni tal bosc ; 'o torni a ciase me !

Lise — (*Tiràntindaûr il pari*) No, pari, No !

Meni — (*Come Lise*) Cheste è la uestre ciase !

Polon. — Po schèrzistu, copari ? Ustu là vie
propi cumò...

Lise — No, pari, no !

Meni — Restàit !
Dopo il perdòn... la ricompense. (*In ciase si sint fracàs*).

Checo — (*Di dentri*) Ajût !

Sef — (*Di dentri*) Lari ! Sassìn !

Strolic — (*C'al si ere dismenteât di Checo*). 'O scuèn restà par fuarze.

Duc' — (*Contènz*). Ma bravo ! Vive !

Checo — (*Rivànt dut scalmanât su la puarte*). Ajût !

Strolic — 'O resti, sì ;
par fà dopo il peciât... la pinitinze.
(*Mostràntt Checo*) E la me pinitinze... ècole lì !
(*Duc' 'e cialin curiòs e senze capì chel biel campion di Checo, c'al fâs un salt viars il Strolic metìnsi su lis difesis apenis c'al viòt comparì Sef cun t'un manganèl in man*).

Checo — (*Che i pâr di jessi sigûr sot la protezion dal Strolic*).
A mi dal lari ?

Sef — Farabût ! Sassìn !

Checo — A mi chei tìtui ?

Sef — Lari ! Lari ! Lari !

Checo — Bazzìlistu par forsi, ignorantòn
e tòc di mus ? A mi dal lari ? a mi ?
'O soi un siôr, 'o soi !

Sef — Un lari, un lari !

Checo — Ce vèvjo di robà, pedòi, là dentri ?

Strolic — (*Dûr*) Ce mi àstu cumbinât, Checo Batecul ?

Checo — Siôr missarpari, nuje po' di mâl ?

Lise — (*Ridìnt a Meni*). Siôr missarpari ?!... Àstu capît il truc ?

Duc' — (*Ridînt*) Siôr missarpari?!
Sef — I doi ben jo a chel lari
un pâr di « missarparis » su la schene!
(*Al zire in arie il bastòn*).
Al stave par saltà fûr dal barcòn,
chel vagabùnt!...
Strolic — Fûr dal barcòn?
Checo — Si sa po'!
Mi cròdjal propi un stupit, missarpari?
Podévjo forsi vignì fûr pe puarte
e... cori in boce al lôf?
Strolic — In boce al lôf?
Checo — Si sa po', missarpari! cul piricul,
cul ris'cio di becàmi qualchi glozze
e qualchi scapelòt...
Lise — A chei po', Checo,
mi par di véti abituât 'ne volte...
Checo — (*Cui vôi che i lùsin*) Ti ricuardistu, dunce, benedete?
(*fûr di sé, cirînt di bussâ une man di Lise*).
O biel momènt, parcé no tòrnistu?
Meni — (*Cun finte ràbie*) Cui ìsjal chest intrìc? ce fàsjal cà?
Checo — (*Vaînt donge dal Strolic*). 'O l'ài pûr dit! Mi cope, missarpari!
Strolic — (*Par dute rispueste, clopànt il ciâf*).
E dì c'o mi tignivi squasi in bon
di un zinar tâl! Puar mont e puars noaltris!
(*Al si tache a ridi*).
Checo — (*Disperât*). Ance lui, missarpari, al mi bandone?
Alore po' soi muart;... oh dio, soi muart!
(*Al sta par colà par tiare, ma Sef, tigninsi cu la zampe la panze par no sclopà dal ridi, cu la gestre lu ferme pe cope*).
Sef — Ah moscardìn! 'o vevi ben resòn
di dàti il non di lari...
Checo — (*Clopànt e senze vôs*). O dio, soi muart!
Sef — Lari di cûrs, tu sês, lari di cûrs! (*Come un prediciadôr*).
Salvàit l'onôr, frutatis, fantazzinis;
e dutis vô, sirenis cu lis còtulis;
a l'erte, in giambe, in uàrdie, atentis, fèminis!
Checo — Par me no 'nd è speranze...

Sef — (*Menànt Checo viars la taule*). Ven! ven cà!
Bevìn 'ne tazze insieme e in aligrie
fasìn la pâs... Bevìn! (*I dà di bevi*).
Meni — (*Vignìnt donge e alzànt la tazze*). A la salût
di Checo!... A l'amicizie eterne!
Lise — (*Tociànt la so tazze cun che' di Checo*). Vive!
Checo — (*Cun t' un fîl di vôs*). Mi mènino pal nâs?
Strolic — (*Alzànt la tazze*). Felicitât
e lunge vite al spôs.... (*A Checo*). E a nô po', Checo,
la gran consolazion di vé mitût
in pâs il cûr e la coscienze... E vive!
Duc' — (*Bevint*). Vive i nuvîz e vive il nestri Strolic!
Sef — Mangìn. Bevìn. Balìn. Zantoni, mùsiche!
(*Si mange e si bêf. L'armòniche 'e tache une furlane e duc' si prepàrin pal bal: Lise cun Meni, Polônie cul Strolic e Sef cu la scove. Checo al reste bessôl e al mange cui vôi la biele spose e cu la boce une fete di salàmp*).
Checo — (*Dopo di vé mastiât il salàmp*).
Al à un savôr compàin dal nestri...
(*Dopo un pâr di zîrs Lise 'e va donge Checo e lu invide par un bal. Pe comozion Checo al à apenis la fuarze di stà in pîs; ma dopo i prins pàs al si refe e al scomenze a sgurlà di gust e a ucà batìnt par tiare i tacs*).
Lise — (*Balànt*). Checo,
no tu mi contis nuje?
Checo — Oh dio, ce biel!
Oh dio, ce gust!
(*Si bale, si mange, si rît e si bêf*).
Polon. — (*Balànt cul Strolic*). E ben, copari Tite,
ti pàrjal vonde adàt miò fî par Lise?
Strolic — Comari, in veretât, sinceramentri...
al vâl tant àur c' al pese, un vêr tesàur...
Polon. — Sestu contènt cumò?
Strolic — Come une pasche!
(*Checo, finît il so bal cun Lise, al cor donge la taule e al scole un par di tazzis une dopo l'altre. Infìn al ciape di traviars copari Sef e al si met a balà cun lui; di quant in quant lu strenz e lu busse*).
Chèco — Oh dio, ce biel; oh dio, ce gust, copari!
Ce toc di frute! ce ninìn di spose!
A penis che il Signôr mi fâs la grazie

di fàle vèdue.., 'o t' al siguri, Sef,
che jo m' e sposi dute t' un bocòn...

Sef — (*Ridint*). Fati sintì di Meni...

Checo — (*Cun paure*). Tâs ti prèi...

Strolic — (*Dopo di vé ciacarât e ridût un momènt cun Lise, Meni e Polonie a Checo*). Alore, siôr Batècul, fra nûf mês
sperìn 'cemò di viòdilu culì...

Checo — (*Che nol capìs*). Ce dìsjal ? Fra nûf mês ?

Meni — Come copari...

Lise — Come copari e santul di batisin.
Acètistu ?

Checo — (*Contènt*). S'o aceti ? Si la fé !
Magari ance domàn... (*Saltànt intôr*). Oh dio, ce biel !
(*Fra di sè*). Si viôt che Lise mi ûl ancemò ben.
(*A fuart*). Oh dio, ce biel, ce gust ! Ce gust, ce biel !

Sef — (*Al sunadôr*). Zantoni, « sdrindulaile » !

Duc' — « Sdrindulaile » !

(*Intànt che si sune e si ciante la « sdrindulaile » al cole a planc a planc il tendòn*).

FIN

BIBLIOTECA COMUNALE DI UDINE

Cheste comedie 'e jè stade tirade fûr dal **" Ce Fastu ? „**

Boletin da Societât filolôgiche furlane

TITE STROLIC

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
Inches 1 2 3 4 5 6 7
Farbkarte
Sachverständigen-Zubehör.de
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White Grey Black